

REXUM
HIBERNICARUM
HENRICO
Octavo Regnante,
ANNALES.

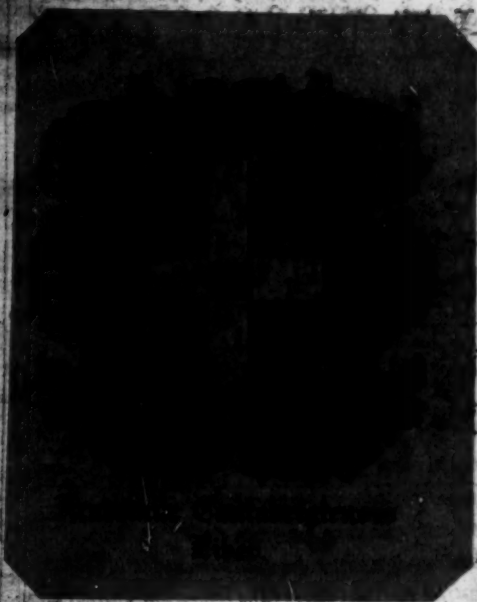
Nunc primum editi.

Jacobo Waræo Equite Aurato
Authore.

DUBLINII,
Typis & impensis Johannis Creek,
Typographi Regii.
MDCXLII.

M U S E U M

3982:77

Typis & impensis
Typographi Regii.

MDCXII

m
se
ca
Ac
da
su
lun
tan
the
wa
m

Lectori.

Anni sunt fere quatuor, ex
 quo in lucem edidi *Baronum
 Hibernicarum Annales*,
 regnante Henrico Septi-
 mo. Aggredior jam, hoc
Compendiarium, res in
 Hibernia gestas maxime
 memorabiles, sub filio ejus, Henrico Octavo,
 secundum temporis seriem, paucis describere
 & ad exitum perducere. Opus certe variis
 casibus magnisque mutationibus refertum.
 Ad hujus operis materiam idoneam congeren-
 dam, cum, senotis aliis curis, horis succi-
 sis, sedato animo, me compararem, non so-
 lum libros typis editos, & manuscriptos,
 tam meos, quam alios in amicorum biblio-
 thecis latentes, evolvi, sed & ipsa Archi-
 dia Regia non indiligenter excussi. Atque ex

ita, non paucæ memoratæ dignæ, desumptæ,
diffusè disjunctæ, uno veluti fasciculo, com-
prehendi, ac verè fidèque (quod aiunt) Atti-
cæ, ad hæc provinciam adornandam, ex
numbra ad solem, liberè ac libenter, protuli.
Desunt quidem (quo infortunio nes-
cio) non solum Tabule publicæ ferè om-
nes Cancellariæ Hiberniæ, ad annos 20 pri-
ores regni Henrici Octavi spectantes, sed &
omnia Regesta & Consultationes Senatus
Regii Hiberniæ, ante Skeffingtonii Prore-
gis tempora, quæ mihi præcipuè magno
fuissem subsidio, ad opus hoc dicendum &
perficiendum, si adhuc extitissent, licet prio-
rem defectum, partim, fateor, suppleverint
Archiva Cancellariæ Angliæ, hæc porro
negandum quamplurima alia subsidia, li-
teras nempe Magnatum, Parliamentaria Di-
cenda, Edicta & Instructiones Regiæ per di-
visionem in Hibernia Bellorum rabiens, perisse.
Quod plerumque, de prioribus illis Henrici
Octavi temporibus, è tenebris non eruerim,
mihi non sit fraudi. Verum est illud Plinii,
Eriam & non affectis, voluisse, abundè
pulchrum atque magnum est. Mihi satis
invenisse, quæ scitu digna, temporum inju-
ria nobis minime invidit.

Res Anglicas hic interdum quidem attigi,
sed non nisi levi & quasi pendenti manu, ubi
etiam

etiam plerumque necessaria Rerum nostrarum
connexio postulavit, aded ut non sine desidia
aut inscitia, prateriri possint.

In hac indagine pratered, non Rerum e-
ventus solum, memoravi, sed rationes etiam
causasq; necnon modos quibus res peractae fu-
erunt, (quantum potui) non pratermissi. Di-
gressiones deniq; studiosè vitavi, currumque
hunc (ut ita dicam) pressis habenis, intra
prescriptos limites, continere annisus sum.

Atque de iis haecenus, quae hic breviter
praemonenda duxi: In proaemio igitur, te
diutius non morabor, sed institutum meum
nunc prosequar, quod non alio fine suscepi,
quam ut publico bono inserviat, & ut ver-
bis Taciti loquar, Ne virtutes fileantur,
utque pravis dictis factisque, ex poste-
ritate & infamia, metus sit.

Dublinii, Pridie Idus
Decembris, MDCLXI.

etiam plenius necessaria haurire possunt
 connexio possunt, adeo ut non sine ulla
 aut infirma praestant possint.
 In his indagant praestant, non haurire
 eventum solum, memoriam, sed rationem etiam
 causam, ut necesse modo quibus res per se in-
 erunt, (momentum prout) non praestant. Di-
 gressus deinde, haurire, utique, curantur
 omne (ut ita dicam) praestant haurire, inter-
 praestant haurire, connexio autem haurire.
 Haurire de his haurire, que hic praestant
 praestant haurire: in praestant igitur, in
 haurire non praestant, sed infinitum haurire
 haurire praestant, quod non alio sine haurire
 haurire in publico haurire praestant, in cor-
 de haurire haurire, in virtutes haurire,
 haurire praestant haurire, ex praestant
 haurire haurire, haurire in.

Duplinit, Praestant haurire
 Praestant, Praestant.

H
 A
 die
 in E
 quan
 ubus
 Cant
 que
 nec

R E R U M
H I B E R N I C A R U M

Henrico VIII. regnante,

A N N A L E S.

A N N O C H R I S T I
M D I X.

HENRICI Septimi filius
unicus superstes *Henri-*
cus, vix octodecim an-
norum adolescens, re-
gnum inijt *Aprilis* 22,
Patri iusta persolvit
Maii 11, & *Iunii* 24,
(*die S. Johannis Baptiste*) *Westmonasterii*,
in Ecclesiâ *S. Petri*, ipse & *Catharina* uxor,
quam paulò antè duxerat, solennibus ri-
tibus à *Guilielmo Warhamo* Archiepiscopo
Cantuariensi uncti sunt & coronati. At-
que ut hæc ingenti transacta sunt pompâ,
ita

ita & non minori omnium ordinum plausu & gratulatione excepta.

Sed ad res hoc anno in *Hibernia* gestas veniamus. Præfuit *Hibernia*, hoc tempore, Deputati titulo, *Geraldus* Comes *Kildaria*. Hunc Rex novo diplomate *Hibernia* Justitiarium constituit, ad eumque dat litteras, quibus & mortem Patris, & suam in regnum paternum successionem significat: Consiliariorum præterea, Judicum & aliorum officialium munera confirmat. *Kildarius*, his litteris *Dublinii* acceptis, Consiliarios mox convocat, iisque litteras regias communicat, quibus lectis, universi simul omnes *Henricum* verum legitimumque Regem agnoscunt & decernunt. Accersitis deinde Prætores & Senatoribus urbis, (quos Majorem & Aldermannos dicimus,) Proceribus etiam & alijs primariis viris, quotquot reperiri poterant, per præcipuos civitatis vicos, omnes proficiscuntur, ubi Edictum, tubis clangentibus, promulgatum est, quo *Henricus* Rex *Angliae* & *Franciae* & Dominus *Hibernia* pronuntiatur. Urbs ipsa, faustis populi acclamationibus, campanarum pulsationibus, & pyris, per plateas, pro more, accensis, publicam latitiam testata. Publicum hoc

Henricus Octavus.

3

hoc Edictum in cæteris etiam urbibus & opidis primariis, paulò postea proclamatum est & similiter acceptum. Hæc mense Maio.

Pauculis interjectis diebus, *Kildarim*, copiis collectis, in *Ultoniam*, suasu quorundam è familiâ *O-Nealorum*, impressio- nem fecit, ad recuperanda castra de *Dunganon* & *Omey*. Cæterum castro *Dunganonio* ante adventum dedito, ulterius movit, *Omeiûmque* castrum expugnavit, ac *Arthurum Coni* filium captivum ibi detentum restituit.

Emigravit ex hac vitâ, die Paschatis, *Edmundus Comerfordus* Episcopus *Fernen- sis*, aliquandò Decanus Ecclesiæ *S. Canici Kilheenie*, de quo alibi diximus. Ei successor designatus est *Nicolaus Cominus*, patriâ, ni fallor, *Limericensis*, qui *Londini*, in ecclesiâ cathedrali *S. Pauli*, consecratus est 20 insequentis *Januarii*. E vivis etiam excessit *David de Burgo* Episcopus *Confertensis*, consecrationis anno primo, ei successit *Dionysius* quidam, ordinis minorum, à *Julio 2 Pontifice* provusus, *vembris 7*.

ANNO CHRISTI

M D X.

IN Momoniam hoc anno expeditionem suscepit Kildarius, (factus denuò Hiberniæ Deputatus) magnis stipatus copiis, è comitatibus Dubliniensi, Midenfi, Kildariensi & Louthensi, quibus se adiunxit Odo live Hugo O-Donellus Dynasta Tirconellensis. Hi hosticum ingressi totam regionem transitui in Desmoniam vicinam (ubi & castra quædam postea ceperunt,) de populati sunt, nemine penè obvio, vel saltem repugnante. In reditu verò prædis onusti hostium copiis obviam facti sunt, in loco Monetrar dicto, apud Lime Præricenses. Erat tunc temporis hostium exercitus valde numerosus, ac inter eos præcipui nominis Jacobus primogenitum Mauriti Comitis Desmonie, Tirlachus O'pert Briennus Tuomonie Dynasta, & Mac-Williamus Dynasta ex stirpe de Burgo. Prælimpealeam tentare utrinque decretum. Coangressi itaque, atrox pugna committitur, nec sine magno utriusque partis damno. Plures autem ceciderunt ex parte Kildariensi, utpote longo itinere lassati, & præcipiscopræter

Henricus Octavus.

5

præterea onusti. Nox prælium terminavit. Postridiè *Kildarius*, Ductorum consilio, servatis ordinibus, sine aliquo alio damno, recessit, & domum reversus est.

Fuerunt hoc anno, mense *Aprili*, magnæ aquarum inundationes, quæ etiam arbores, domos & pontes everterunt.

A N N O C H R I S T I

M D C X L

Robertus *Everus*, qui annos jam 13 nobilissimo Prioratui S. *Johannis Hierosolymitani* in *Hiberniâ* præfuerat, hoc anno, per magnum *Rhodi* insulæ Magistrum, honoratissimo eo loco exactus est, Præceptoriam de *Slebich* apud *Penbrochiienses* in *Walliâ*, ad sustentationem, quoad viveret, ei solum permittâ. Quodnam ei crimen fuerit objectum, non commertum habeo. Successit in Prioratu *Jo. Willhannes Ransonus* Anglus, qui tamen morbo præimpeditus in *Hiberniam* non appulit, ante Coannum insequentem, quo tempore, Regis titumandato, in Senatorum Regionum album inscriptus est. Interim *Maii* 14, vitam hanc reliquit *Walterus Fitz-Simon* Archiepiscopus *Dubliniensis*, *Finglassæ*, ad secundum

cundum à *Dublinia* lapidem, unde corpus
ad Ecclesiam Cathedralē S. *Patricij* in
australi suburbio civitatis *Dubliniensis* de-
latum, ibidem magnā funebri pompā, in
navi nimirum Ecclesiæ, propè imaginem
S. *Patricij*, sepultum est. Dein *Richardus*
Skeretus Prior Ecclesiæ S. *Trinitatis* cru-
cem Archiepiscopalem, ut custos natus
ad Prioratum suum, (pro more) detulit
ibi asservandam, ad usum futuri Archie-
piscopi. De hoc Præsule (eruditione
ceterisque Episcopalibus virtutibus claro
plurima fit mentio in Annalibus nostris
Rerum Hibernicarum, regnante Henrico
Septimo. Successit ei *Guilielmus Roke-*
bans Anglus, Decretorum Doctor, à sede
Midensi, per *Julium 2* Pontificem, ad
hunc Archiepiscopatum translatus. Porro
Rokebea in sede *Midensi* successor desig-
natus, est *Hugo Ingens* Anglus itidem, *Str-*
Theologiae Doctor; uterque temporalibus
um obtinuit restitutionem à Rege, anno
sequenti, uno eodémque die, *Junii* videlicet
licet 22. Interea hoc anno, è vivis ex-
cessit *Thomas Bradens*, alias dictus *Aeg-*
dree filius, Episcopus *Kilmorensis*, cui illius
Episcopatu illo successit *Dermotus* quobi-
dam, vir litteris hæc mediocriter excu-
rit. Is, gliscentibus in *Uthoniâ* tumultibus

bus, utpote homo tranquillitatis amans, *Swordam* apud *Dublinienses* concessit, ubi Vicarii munere diu functus est. His diebus, *Carolus* sive *Cahir O-Connorus* *Osalia* Dynasta à gentilibus suis occisus est prope cœnobium Minoritarum de *Monaster-Feoris*. Hæc in *Hiberniâ*. Hoc etiam anno Concilium generale *Lateranense* quintum sub *Julio* Secundo iachotum est, conclusum autem sub *Leone* Decimo, anno 1518. In *Angliâ* interim *Catherina* Regina filium Regi, hoc anno ineunte, *Richmondia* peperit, *Henricum* nuncupatum; Ecce autem,

Roke
sed ostendent terris hunc tantum fata, nec ultra
asse sinent.---

Porro
de Altero vix dum elapso mense, is summam, Striusque parentis, omniumque ordinum poralnoestitiâ, morte correptus est: Et quod annocerorem auxit, Regina sapius postea ab-vidertivit. Unicam tamen filiam *Mariam* vis exomine superstitem postea reliquit. Ad us. *Megnam* ipsam quod attinet, sicut nobi- cui sumis ea orta est parentibus, ita & longè ius quobilioribus animi virtutibus prædita, id excuod non solum quotquot de ea scripse-umolant uno quasi ore fatentur, sed & Rex

ipse, dum divortium postea (anno 1528) prosequeretur, in oratione ad populum, ingenue confessus est.

ANNO CHRISTI

MDXII.

Kildarius hoc anno cum exercitu in *Ultoniam* profectus, castrum de *Belfast*, quod ante annos novem diruerat, tunc nuper restauratum vi cepit & prosternavit. Agros præterea undiquaque vastavit, & cum prædis demum recessit. Pecorum abactorum pars maxima militibus deinde viritim distributa. Sub eodem tempore diem suum obiit *Nicolaus Magnivius* Episcopus *Leghlinensis*, in *Idro* natus, sed in *Oxonienſi* Academia educatus, vir doctus & industrius, ac propter multiplices animi virtutes eo munere dignus. Præfuit annos circiter 22, & in Ecclesia sua sepultus est. Vitam ejus scripsit *Thomas Brounus*, qui ei Sacellanus fuerat. *Nicolao* successor designatus est, *Christophori Bambrigii* Cardinalis *Eboracensis* operâ, tunc *Roma* morans obeuntis Legati *Henrici VIII*, *Thomas Halsarius*, Anglus, Juris utriusque Doctor, qui eodem etiam

Henricus Octavus.

etiam tempore Romæ moram fecit. Inter-
fuit is postea, annis 1515. & 1516, Conci-
lio Lateranensi. Se vero absente, Vica-
rium suum generalem constituit *Capolum*
sive *Cahir Cavenachum* cœnobii *Duiskenensis*
Abbatem, quem *Richardus Staniharstus*
perperam Episcopum appellat *Leghlinen-*
sem.

ANNO CHRISTI

MDXIII.

DEcreverat vere appetente *Kildarium*
magnis viribus bellum contra *O-*
carollum Eliæ Dynastam persequi. Men-
se demum *Augusto*, copiis contractis, iter
ingressus est. Sed *Athye*, in ipso itinere,
quasi in medio cursu, in ægritudinem in-
cidit, unde *Kildariam* discedens, ibique
per aliquot dies decumbens, 3 Nonas *Se-*
ptembris expiravit. Cadaver ejus *Dubli-*
num deportatum, ibi in Ecclesiâ catho-
lici S. Trinitatis, cujus egregius fuerat
benefactor, in fœculo nempe à se constru-
to, à boreali parte summi altaris, honori-
ficè tumulatum est. Exercitus interim,
oc inexpectato casu consternatus, illico
dissolvitur. Comite mortuo, Guberna-
toris

toris *Hibernie* munus, Senatus Regii assensu, filio eius *Geraldo* tunc temporis summo Quaestori, Justitiarum nomine, proximum collatum est, quem & Rex novo diplomate postea *Hibernie* Deputatum constituit. *Novembris* sexto, *Guilielmus Crompton* ex equestri ordine Cancellarii *Hibernie* munus assequutus est: Die deinde 13 proximi *Januarii*, *Christophorus Flemingus* sive *Flandrensis* Baro *Slanus* summus *Hibernie* Quaestor renunciatus. Interim *Maii* 25 *Galvidie* sive *Galvie* mortem obiit *Mauritius* de Portu, alias *O-Fibely*, ordinis Minorum, Archiepiscopus *Tuamensis*, vicenquingagenarius, ac ibidem in Ecclesia suam ordinis tumultus est; vir ob eruditionem & alias animi virtutes in tam summa admiratione apud nonnullos, ut ab illis *Flos mundi* vocaretur. De illo fusius a libi scripsi. Successit ei *Thomas Lalau* Ordinis itidem Minorum. Inter hæc mense *Janio*, (nam annus hic mortibus clarorum virorum est memorabilis) vitam cum morte commutavit *Olausavius* de *Palatio*, patria *Florentinus*, Juris Canonici Doctor, & Archiepiscopus *Armachani* præcæm præfuisse annos 33 & 3 menses. Versus eum de eo etiam plura alibi, nec est cur hic repetam. *Olausiano* defuncto successio provisione

Henricus Octavus.

II

provisus est, ante exitum ejusdem anni, *Johannes Kyte*, in civitate *Londinensi* natus, *Henrici* Regis aliquando Legatus in *Hispaniâ*, qui temporalium (ut loquimur) restitutionem accepit 20 insequentis *Maii*. Hoc etiam anno *Donaldus mac Guillin* incepit *Dunlusum* castrum in *Ultoniâ*.

Nec hic prætermittendum utpotè universæ genti *Anglicæ* honorificum, quod hoc anno *Maximilianus* Imperator sub vexillis *Henrici* nostri Octavi, bellum tunc temporis contra *Gallum* gerentis, militare *Mignon* dedignatus est, rubram *S. Georgii* crucem & rosam bicolorem, Anglo militantium symbolum, gestavit, ac centum aureorum diurnum stipendium accepit, præter ea quæ copiis suis persoluta fuerunt.

ANNO CHRISTI

MDXIV.

Kildarius in *Leixiam* cum copiis profectus, *O-Morum* tumultuantem ibi prælio vicit & in sylvas fugavit. *Re-* Versus deinde, in *Breniam* sive *Bresniam* urbem, contra *O-Relium*, qui Anglorum recessu regionem vicinam direptionibus tum numero

per vastaverat, ubi capto & diruto *Cavan*
castro, ac *Angone O-Kelio* multisque aliis
 occisis, ceterisque in sylvas & saltus di-
 spersis, viculos circumvicinos incendit :
 magno denique pecorum numero abacto
 reversus est. Sunt qui tradunt ingentem
 hoc anno exortam fuisse in *Hibernia* sedi-
 tionem, verum cum nec primarios defi-
 gnent authores, nec provinciam in qua
 erupit, nec modum suppressionis; non
 possum, fateor, non per seditionem eam
 intelligere tumultus hosce *O-Mori* & *O-*
Kelii, quos ideo *Kildarius* dissipavit, & in
 latibula (uti diximus) expulit.

ANNO CHRISTI
 MDXV.

Januarii 25, summum *Hibernie* Concilium (Parlamentum vocamus) Regis
 mandato, sub *Kildario* Deputato ince-
 ptum est *Dublinii*, in quo, præter leges &
 consuetas de privilegiis & libertatibus
Ecclesiæ & *Terræ Hibernie* confirmandis
 Subsidium Regi conceditur : Item, a
 querelas quasdam malitiosas, inter priv-
 tos, prævertendas, remedium in *Cun-*
Cancellariæ Hibernie præscribitur, contra
 Actore

Actores scilicet litteras summonitorias sub privato sigillo *Angliae* ducentes, de rebus ad fora justitiæ in *Hiberniâ* spectantibus.

Sub veris initium, *Guilielmus Rokehaus* Archiepiscopus *Dubliniensis* in *Angliâ* tunc moram faciens, diplomate Regio, constitutus est *Hiberniæ* Cancellarius, quo munere, post reditum in *Hiberniam*, quoad vixit, potitus est. Junii deinde 13, *Guilielmus Prestonus* Vicecomes *Gormanstonius* *Hiberniæ* Justitiarius renunciatus, sed mox (ni fallor) exutus. Augusti 3, diem suum obiit *Londini*, *Thomas Butlers* Comes *Ormonia*, quo subditum ditiores, si vera sint quæ de eo traduntur, *Anglia*, (quantum auguror) eo tempore non vidit. Ferunt enim quadraginta millia librarum *Sterlingarum*, sive monetæ *Anglicæ*, præter argentum cælatum & gemmas, in oculis suis eum reliquisse. Sepultus est *Londini*, in Ecclesiâ cœnobii S. *Thome de Acon*, sive *Acres*. Duas is reliquit filias, *Annam*, quæ enupta est *Jacobo* de S. *Leodegario*, sive *Sentleger*, & *Margaretam*, quæ enupta *Guilielmo Bolenio* Equiti *Balnei*. Is denique tantâ floruit gratiâ apud *Henricum VII*, & *Henricum VIII*, ut solus ex *Hiberniæ* proceribus sedem habuerit & suffragium

gium in Comitibus Parliamentariis Angliæ,
 & supra omnes quidem Angliæ Barones.
 In honore successit ei Petrus sive Peirce
Butlerus de Carrig, Eques Auratus, ex
 eadem Comitum stirpe. Idem porro
 annus ultimus fuit *Eugenio Camelo* Epi-
 scopo *Clochorensi*, cum illi sedi præfuisset
 annos circiter 10, & in Ecclesiâ suâ se-
 pulchritus est; cujus aliquando Decanus fu-
 erat, Vacavit deinde sedes *Clochorensis*
 annos 4, tuncque ei præfectus est *Patricius*
Culinus, ordinis Eremitarum S. *Augustini*,
 ob antiquitatis cognitionem, & poeticam,
 quam ad res sacras transtulit, commemo-
 randus.

ANNO CHRISTI
 MDXVI.

Kildarius hoc anno *Iræliam* ingressus
 est, ubi *Shannum O-Tolum* in prælio
 occidit, tuncque amputatum ejus caput
Dublinum, ad urbis Prætozem misit. In
Eliam Carolinam postea penetravit, contra
O-Carollum; in quâ expeditione, se illi
 adjunxerunt non pauci Nobiles *Lageniæ*
 & *Momonie*, ex *Anglicâ* origine, interq;
 eos Petrus *Butlerus* Comes *Ormonia*, &
 Jacobus

Jacobus primogenitus Comitis *Desmonie*.
Hosticum ingressus, *Lemevanan* castrum
 obsedit, ac post unam septimanam, præsi-
 diariis locum noctu deserentibus, cepit,
 & brevi postea prostravit. Inde *Clon-*
mellam opidum munitum, ad *Suirium* flu-
 quantâ potuit celeritate contendit, ut
 famam sui adventus præverteret. Eâ
 autem, non multo post, ab opidanis, con-
 ditionibus nescio quibus, deditâ, cum ob-
 sedibus nonnullis & captivis domum re-
 liit, ubi ingenti suorum plausu exceptus
 est: cæteri ad suos incoluines reversi.

Junii 28, *Elisabetha S. John, Geraldus*
 Comitis *Kildarii* defuncti vidua vitam
 cum morte commutavit. Ante eam, 7
 tempe Idus *Maii*, fatis concessit *Menelanus*
ormicanus Episcopus *Rapotensis*, quon-
 am Decanus ejusdem Ecclesiæ, & *Dun-*
alle, in cœnobio fratrum Ordinis Mino-
 rum de observantiâ, sicut mandaverat,
 pultus est. Successit ei *Cornelius Caba-*
us. Diem etiam supremum obiit hoc
 eodem anno, ætate jam ingravescente,
Guilielmus Ferallus Episcopus *Ardacha-*
ensis.

Nescio an operæ pretium sit hîc me-
 morare vaticinium vetus, quo ferebatur
 antem totius *Hiberniæ* humilimam hoc
 anno

anno evasuram potentissimam & bellicossimam. Meminit hujus vaticinii Author libri *De Salute Populi*, qui sub ficto nomine *Pandari Hibernie* extat. Ceterum, exitus Præstigiatoris vanitatem satis ostendit. Quam rectè *Horatius*, Carm. Lib. 3. Od. 29.

Prudens futuri temporis exitum

Caliginosa nocte premit Deus : &c.

ANNO CHRISTI

MDXVII.

AD bellum in *Ultoniâ* hoc anno gerendum copias coëgit *Kildarius*, & *Leccaliam* primum ingressus castrum prædictarium *Dundrom*, è quo *Hiberni Angli* deturbârunt, vi cepit & diruit. Deinde adversus *Felimium Magenisium* signa extulit, quem facile prælio vicit. Captus eo tempore *Magenisius*, plurimique suorum desiderati. *Kildarius* vero, postquam *Magenissi* fautorum viculos & prædâ diripuisset & incendisset, in *Tironiâ* progressus, ibi etiam regione perpulatâ, *Dunganon* castrum cepit & incendit. His peractis, magno pecorum nati-

mero abactō, *Dublinum* rediit.

Accidit verò, haud multò post reditum ab hisce victoriis, videlicet Nomis *Octobribus*, ut magno ejus mœrore, uxorem amitteret, immaturâ morte ereptam, *Elizabetham Zoucheam*, foeminam, ob raram morum probitatem, usquequaque laudandam. Sepulta jacet in cœnobio novo Minoritarum, juxta *Kilcullen* apud *Kildarienses*, prope *Alisonam Eustaciam*, mariti matrem, ubi & funus ejus summâ pompâ peractum.

Aliquantò antè, levis civium manus è *Dublinio* in *Imaliâ* contra *O-Tolum* missa est; sine fructu tamen expectato; nam paucorum interitu, cæteri consternati, domum protinùs revertuntur.

Augusti 7, mortem obiit *Londini* *Christophorus Flemingus* sive *Flandrensis*, Baro *Slanius*, summus *Hiberniæ* Quæstor, hæredem relinquens *Jacobum*, novem annorum puerum. Idem annus abstulit *Thomam Fiebeum* Subpriorem Ecclesiæ cathedralis *S. Trinitatis Dublinii*, cujus laboribus litterariis multum debet ea Ecclesia. Hoc etiam anno, vel sequente, decessit *Thomas Purcellus* Episcopus *Waterfordensis* & *Lismorensis*, cui successor designatus est *Nicolaus Cominus* Episcopus *B Fernensis*.

Fernensis. Fuit hoc anno frigus hyemis acerrimum, adeo ut fluviorum glacies non homines solum, sed & currus onustos diu transmitteret. Hac in Hibernia. Interim, in Anglia, Februarii 11, Catharina Regina filiam Regi peperit Grenovici, Mariam appellatam, Angliæ postmodum (extincto fratre Edwardo) Reginam.

A N N O C H R I S T I

M D X V I I I.

IN Hibernia placida erat toto hoc anno quies. In Anglia etiam, mense Septembri, pax cum Gallo confecta est, qua & publico postea Edicto, Dublinii fuit firmata, & mutua commercia restituta. Conditionum Capita præcipue fuerunt, ut Franciscus Gallia Delphinus in Mariam Regis nostri filiam, nondum bimulam, duceret, quamprimum ea ad ætatem matrimonio habilem perveniret. Sicut ut Johannes Stuartus Dux Albanie in Scotia revocaretur: ut civitas Tornacensis à nostris occupata Gallo restitueretur: Ac postremo, ut ille pro civitate daret 600 aureorum millia, & pro arcu & a

400, præter 23 millia librarum Teroanensium à civibus Regi debita, & annuam 1000 Marcarum pensionem Cardinali Wolæo assignatam, ob Tornacensis Episcopatus resignationem. De pecuniâ deinde persolvendâ, obsides dati octo Nobiles.

Dum hæc agerentur, Comitis Kildarii adversarii facta ejus in Hiberniâ sedulo observârunt, ac singula in Aulâ Anglicâ, per litteras & nuntios in deterius auxerunt. Nec defuit sibi Kildarius: Statim enim ut ille hæc intellexit, litteris ad Regem datis, enixè imploravit, ut fidem calumniantibus derogaret, et iminationes ex invidiâ quorundam in se comparatas asserens: in Principem & patriam se fide firmâ & intemeratâ perstitisse professus, & æternum perstiturum. Nuntios præterea & amicos suos in Angliâ responsis instruxit, ad ea quæ sibi obijcienda autumavit. Quid inde provenerit, anno sequenti narrabitur.

Synodus Provincialis hoc anno Dublini celebrata est, à Guilielmo Rokebæo Archiepiscopo Dublinensi, cujus Canones extant in Regesto rubro Episcopi Ossingensis. Atqui hic inserere longum esset, & ad rem fortè superfluum. Aliam is

Synodum Provinciale Dublinii itidem in Ecclesiâ S. Trinitatis coëgerat mense Septembri 1512. Sed Statuta ibi tum ordinata, (ni fallor) perierunt. Martii 10, diem obiit supremum Edmundus Curcaus, five *Courcy*, ordinis Minorum, S. Theologiæ Professor, Episcopus primum Clochorensis anno 1484, deinde, post decennium Rossensis, & in Ecclesiâ cœnobii sui ordinis de *Temolagy*, apud Corcagienses, cui magnus fuerat Benefactor, sepultus est. De ejus singulari & immotâ fide in Henricum Septimum Regem, alibi dixi. Successorem habuit Johannem *Imurily*, ineunte ætate, monachum Cisterciensem cœnobii B. Mariæ de Fonte vivo, dein Abbatem ejusdem loci. Item 3 Nonas ejusdem mensis, naturæ debitum persolvit Richardus Skerettus Prior Ecclesiæ cathedralis S. Trinitatis Dublinii, vir prudens & eruditus. Successit Guillelmus Hassardus Canonicus regularis ejusdem Ecclesiæ.

ANNO

ANNO CHRISTI

MDXIX.

INimici familiæ Geraldinorum metuentes vehementer, nè si Kildarius jam læsus, Hiberniæ Deputatus permaneret, eos majoribus quàm antea molestiis afficeret, nullum non moverunt lapidem, ut in Angliam vocaretur, ac ibi detineretur, donec de objectis criminibus se purgaret. Hoc efficiunt Cardinalis Wolfæi operâ, in gratiâ Regis jam florentissimi. Siquidem ad tempora jam pervenimus, quibus Wolfæus tantâ polluit apud Regem auctoritate, ut nulla ferè magni momenti negotia, in Angliâ & Hiberniâ, sine ejus consilio, tractarentur. Kildarius itaque accersitus est tandem, ut ad crimina, de re in Hiberniâ malè administratâ, ab adversariis objecta, responderet. Speciatim, inter alia, quod è Regis prædiis quibusdam & possessionibus injustè usurpatis, seque suosque ditâisset, & quod multos Hibernicæ originis sibi & hæredibus suis devinxisset. Ante discessum ex Hiberniâ, licentiâ Regiâ impetratâ, muneri suo præfecit Mauritium filium Thomæ de Lackagh, Equestris ordinis,

dinis, è suâ familiâ, titulo Hiberniæ Justitiarum. Admissus etiam postea in Aulâ, Rege ipso coram, causam suam defendere, res ibi non uno eodémque axe diù rotari perspexit, & actionum suarum candidam citò sensit interpretationem. Quid plura? Absolutus est demique, in pristinam gratiam receptus, Regémque anno insequenti, inter alios proceres comitatus est, ad colloquium cum Gallo inter Ardream & Guineas jam pridem destinatum. Principum consilia arcana sunt. Interim hoc anno, *Iris-Oen* Peninsula in Tir-Conellia ab O-Nealis miserè devastata est.

Regem hæcenus Hibernica nimis neglexisse prudentiorum erat opinio. Quapropter, in Angliâ jam seriò consulitur, de hoc errore corrigendo, ac viro aliquo idoneo, è primariâ nobilitate, in Hiberniam cum copiis mittendo, ad rebelles, qui ad officium non redirent, debellandos. Consiliariis plerisque ad hoc imprimis habilis visus est Thomas Howardus Surreiæ Comes, qui & Regi, ob priora in bello merita, percharus fuit. Is igitur, sub finem hujus anni, Hiberniæ *Locumtenens* constitutus est, atque exercitus ei decretus, proximo vere in Hiberniam transmittendus, cum pecuniis, armis &

aliis

aliis ad expeditionem necessariis. Hanc provinciam Surreio demandatam asserit Polydorus Virgilius, operâ præcipuè Wolfæi, sed magis ex odio in Kildarium, quàm ex amore erga Surreium. Hoc eodem anno, è vitâ migravit, paulò ante festum Natalis Domini, Jacobus Mahonides Episcopus Derensis & Prior Commendatarius cœnobii SS. Petri & Pauli de *Knock* juxta Loutham. Fatis etiam concessit Januarii insequentis 9, Johannes Imurily Episcopus Rossensis, (de quo supra) in habitu fratris Franciscani, & in cœnobio Minoritarum *de Temolagy* sepultus est. Johanni huic successit Bonaventura quidam, Jacobo ; Rodericus O-Donellus, Decanus (ni fallor) Rapotensis, qui Episcopatum tenuit usque ad 8 Id. Octobris 1551, quo in habitu itidem Franciscano decessit, & Dunegallæ, in cœnobio ejusdem ordinis humatus est. Nec prætermittendus, qui hoc etiam anno mortem obiit, Arthurus O-Nealus Coni sive Cui-ni filius, Tir-Oëniæ Dynasta. Successit populari electione Conus frater, cognomento *Bacca*, id est, Claudus, de quo plura nobis in posterum dicenda sunt. Hoc etiam anno, Nicolaus Cominus Episcopus Fernensis ad Episcopatum Waterfordien-

fem & Lismorensē translatus est. Ei
 successit in Episcopatu Fernensi Johannes
 Pursellus, qui Romæ consecratus est 6
 Maii 1519.

A N N O C H R I S T I

M D X X.

Die Mercurii proximo ante festum
 Pentecostes, Thomas Howardus
 Surreiæ Comes, Angliæ, Walliæ & Hi-
 berniæ Thalassiarca, sive (ut loquimur)
 Admirallius, & ordinis Georgiani Eques,
 in Hiberniam à Rege Locum-tenens missus,
 Dublinium (uxorem suam filiam Edwardi
 Ducis Buckinghamiæ secum duceas) ap-
 pulit. Statim verò postquàm imperium
 suscepisset, ipso nimirum die Pentecostes,
 certior factus adventare Conum O-Neal-
 um Tir-Oëniæ Dynastam cum magnis co-
 piis, sperantem inopinato suo adventu,
 agrum Midensem usquequaque impa-
 rum oppressurum, animo inflammato in-
 ipsum aggredi exardebat, quod in famam, Nel-
 primis imperii auspiciis, videbatur. Im-
 comitatu tunc temporis habebat (quos qui-
 secum ex Angliâ adduxerat) centum
 satellitio Regio, & mille alios, partim ex do-

quites.

Ei equites, partim pedites. Cum his igitur
es & electo civium Dublinensium flore, nec-
6 non tumultuariâ fortasse manu è regione
vicinâ, contra O-Nealum movit. Cate-
rum Slanam in Midiâ perveniens ibi citò
intellexit O-Nealum, ut in armis eum
fuisse audivit, animum despondisse, &
eum suis in Ultoniæ latebras confugisse.
Surreius igitur non tutum eo tempore exi-
um limans in hostem movere ulteriùs, qui ad
lus loca uliginosa & sylvas fugerat, præsertim
Hi- cum ipse à comœatu, in tam inexpectato
ur) casu, minùs instructus esset, ductorum
es, consilio, Dublinium rediit. Utcûnque,
us, O-Nealus sibi suisque diffidens, ac metu-
rdi- ens quonam hæc res tandem evaderet,
ap- novo Locum-tenente, brevi postea, per
um mitteras veniam demissè petiit, seque de-
tes, nceps operam fidelem Regi navaturum
eal- promisit, si in gratiam reciperetur. Po-
co- tulatis assensit Surreius, quòd pro ratio-
ntu, ne temporum Reip. interesse videbantur.
ara- Paulus Jovius (incertam nescio quam fa-
o i- nam secutus) Conum sive Conatium O-
am, Nel (quem Holtoniæ Principem appellat)
Im exercitu habuisse asserit quatuor millia
quosquitum, & triplo majorem peditum nu-
m- merum, Howardi nihilominus industriâ
n- e- & donis, in amicitiam demùm traductum,
ites- cum

cum Henrico Rege pacem coluisse. Ego
autem nostros sequor, qui O-Nealum,
virium suarum diffidentia & spe venia
supplicem se abjecisse disertè asserunt.

Hisdem diebus, Mauritius filius Thoma
(de quo suprà dixi) quam ob causam non
comperi, ab O-Moris, in Leixia sive Lea
sia, crudeliter trucidatus est. Sub quo
etiam tempus, mortem obiit alius eodem
nuncupatus nomine, Comes nimirum Des
monia, quem eo honore secutus est filius
Jacobus.

Paucis post diebus, Surreii opera, Co
mites Ormonia & Desmonia sibi mutuè
reconciliati sunt Waterfordia, ubi ambo
convenerunt, & ad pacem observan
dam, tam obsides dederunt quam chiro
graphos. Mense Octobri, Surreius O
Binnos, agro Dublinensi vicinos, tum
tumultuantes acriter exagitavit, ac prælon
datorias eorum turmas dissipavit & in la
tribula expulit. In cæteris Lagenia par
tibus, lata erat quies: Res tamen anno
naria continnis in æstate pluviis ingra
vescebat. Hoc tempore, solvuntur Marti
Locum-tenente, 50 Equites, qui sub du
ctu fuerunt Johannis Bulmeri Equitis au
De rati, ut ad bellica munia nullatenus prom
pti. Bulmerus etiam ipse, quod valetus.

Ego Linarius, in Angliam redire permittitur.
 Interim, dum hæc fiunt, Kildarius in An-
 glia secundam duxit uxorem, Elizabetham
 Greiam, filiam Thomæ Greii Marchionis
 Dorsettiæ. Hoc matrimonium Kildarii
 negotia, (ex ea nempe potentium in Aula
 amicorum accessione) magnoperè postea
 promovitque. Ex hac uxore, Co-
 des (præter filias) genuit Geraldum (qui
 Regiæ Mariæ benignitate in honore ei
 succedit) & Edwardum.

A N N O C H R I S T I

M D X X I.

Unii 4, Surreiæ Comes ordines ad Par-
 lamentum evocavit Dublinii, in quo,
 combustio malitiosa frumenti fit crimen
prælonia, (ita omnia crimina capitalia in
 laesa læsam Majestatem vocant;) Item,
 transportatio lanæ prohibetur, sub poenâ
 missionis duplicis valoris, & alia non-
 gralla sancita sunt temporis aptata. Dein,
 Martii insequentis 21, hoc Parlamentum
 dissolutum est.

De eadē Mauritiū filii Thomæ ab O-
 ronis in Leixiâ perpetrata, supra dixi-
 mus. Eam verò ut ulcisceretur Comes,
 hoc

hoc anno, cum copiis in Leixiam profectus est, ei que se adjunxerunt non pauci nobiles & alii Anglicæ originis, inter quos eos, Thomas Tiew Prætor Dubliniensis cum armatâ urbis manu.

In hac expeditione, dum Comes Leixiam ferro flammâque devastaret, globulus à bombardâ emissus, in casside ictus est. Verùm ingenti Dei misericordiâ, sine aliquo quo vulnere aut damno. Bombardarius qui è sylvâ vicinâ scelopum in eum exoneraverat, mox captus est & occisus.

Fœdus inierunt his diebus O-Connorus, O-Carollus & alii Hibernicæ originis, de Anglorum territoriis, communibus viribus invadendis. De eorum consilio filius certior factus Surreius, copiis collectis, Julii 9, signa Otaliam versus præmovere. Ei se adjunxerunt non pauci nobiles Lageniæ ex Anglicâ stirpe, præterea cives Dublinienses & opidanos Pontanenses, necnon Hibernicos nonnullos Dyners, cum securigeris eorum *Galloglassin* & *Kernis*, sive peditibus levioris armaturæ. Julii 13, hosticum ingressus est, ubi post diem unum vel alterum, cœnobium dictum *Monaster-Feoris* quod Copia Connorus præsidio firmaverat, trium tormentorum bellicorum in idoneis locis collariis

locorum dispoſitione, cepit, præſidiariis
noctu fugâ evadentibus. Præſidio de-
inde ibi collocato, totam regionem adja-
centem, uſque ad 23 ejuldem menſis,
ferro flammâque devaſtavit. Armenta
verò & greges, ante Comitum adventum,
abegerat O-Connorus. His peractis, dum
de reditu meditatur Surreius, oſtendunt
alij cum ſuis O-Connorus, O-Carollus &
alii confœderati à Midiâ reverſi, ubi po-
pulationes fecerant. Oblatâ hac occaſi-
one, eos rectâ petit Surreius: Ii verò ſuis
inter ſibi diffidentes & impar certamen ſpon-
te declinantes, fugâ ſe protinûs mandave-
runt. In fuga non pauci ceciderunt.
conſequente, victoria hæc triftis fuit, ex in-
colleſci fato Edwardi Plunketi Baronis
proſperitatis, qui inter medios hoſtes fortiter
in pugna occubuit.
Sub idem tempus, Hugo five Odo O-
Connellus Tir-Conellia Dynaſta, cum nu-
merum à peregrinatione Romana reverſus,
affinitatibus nuntiis, de ſubmiſſione, cum
armis eum tenente interceſſit, & ſi in grati-
as eſſe reciperetur, ſe fidem ei ſemel datam
conſtantiffimè obſervaturum promiſit.
Copias etiam auxiliares ex Tirconellia
ſollicitus eſt, ac magnum Scotorum in-
ſignium numerum ſe præterea conductu-
rum,

rum, ut iis contra Regis inimicos uteretur. Ratitioni ejus annuit promptè Locum-tenens, ac in fidem eum recepit. Atqui eventus docuit hæc omnia simulatè ab O-Donello fuisse proposita. Nam cum Surgeius paulò postea expeditionem contra Conellum *Mac-Melachlin* suscepturus, copias promissas petiisset, O-Donellus certior factus O-Nealum ad eam expeditionem copias misisse auxiliares, Equites 400, *Galloglassios* 400, & *Kerns* 800, ansam eam arripuit irruendi in territoria O-Neali & Prioris Magenisi. hac incursione 17 viculos combussit, & magnum pecorum numerum abegit. Hinc itaque verò O-Nealus, ut sua defenderet, copias suas revocare coactus est. Atque inde festina expedicio contra *Mac-Melachlinum* ommissa.

Interim in Momonia, pax inter Jacobum Comitem Desmonia, & Cormacum juniorem *Mac-Carty reagh*, à Guilhelmo Rokebro Archiepiscopo Dubliniensi & aliis Delegatis, nuper Waterfordia proposita in fenum abiit. Desmonius enim Cormaci territoria depredationibus & incendiis infestare coepit. Nec desuebat sibi Cormacus. Is inito cum Thomæ Desmonio Equite aurato, noto Comitis hoste, foedere, signa in Comitem direxit.

Mense Septembri prælium inter eos commissum est, in quo Comes & sui magna cum clade obtriti. Comes fugâ evasit, sed Johannes & Geraldus patruus ejus inter alios capti sunt, & cæsi plusquam mille.

Hyeme jam ingruente, Surreius pecuniâ ex Anglia in belli sumptus promissâ diu frustrâ expectantem, ulterioris moræ impatiens, egit cum Wolsæo Cardinale & amicis suis in Anglia, ut ipse revocaretur. Petitioni ejus Rex annuit, eoque promptius, quia, fisco exhausto, ipse rei nummaria inopiâ laborabat. Impetratâ itaque veniâ, Surreius (cunctis ordinibus, propter morum probitatem, perclarus) sub festum Natalis Domini insequentis, comitiis suis Anglicis stipatus, in Angliam, una cum uxore, trajecit. Ad Regis Curiam pervenit 25 sequentis Januarii, ibique prout meruit, gratiosè receptus. Bello inde Gallo denuntiato, cum classe Regia in Aremoricam sive Britanniam minorem missus est. De Morleio opido ab eo tunc vi capto & incenso, ac aliis ejus rebus gestis in Gallia, petat qui volet Anglicarum rerum scriptores. Nunc ut perueniam : In Comitibus sic revocati locum, Petrus Butlerus Comes Ormonia, qui illi intinuis,

intimus, titulo Hiberniæ Deputati, fuisse
 etus est. Ejus præsertim consiliis, in gra
 vioris momenti negotiis, usus est Surrei
 us, dum Hiberniam administraret.

Eodem anno, ut viros ex Episcopali
 ordine & doctrinâ claros commemorem
 Augusti 3, Johannes Kyte Archiepiscopus
 Armachanus, vir ob mensam hospitalen
 celebratus, Archiepiscopatu resignavit
 factus deinde Archiepiscopus Thebanus
 in Græciâ, & Episcopus Carleolensis in

Anglia. Vixit postea usque ad 19 Junij

1537, quo die Stepneia prope Lond
 num, grandævus decessit, ibique in m

edio fermè cancelli versus Aquilonem t
 mulatus est, sub marmore cui incisum e

claudicante rithmo epitaphium Anglaud

cum. Successit ei in Archiepiscopatu

Armachano Georgius Cromerus, vir gr

vis & eruditus, in Anglia consecrat

in mense Aprili prædictam resignatione

insequenti. Porro, Novembris 29 h

anno, diem obiit Dublinii, Guilielm

Rokebæus Juris Canonici Doctor Archi

piscopus Dubliniensis, patriâ Eboracen

& in Ecclesia sua cathedrali S. Patrici

honorificè sepultus est, cor verò in As

gliam deportatum, in monumento ma

rum fuit conditum. Illi successit, Hu

Inge

Ingeus S. Theologiae Doctor, Episcopus Midenfis, quem Poly. Virgilius *Virum* vocat *probum & cum Kildario comite multis officiis atque familiaritate conjunctum*. Inge in Sede Midenfi, post biennium, successus est Richardus Wilsonus Anglus, Prior Commendatarius ad tempus hospitalis S. Bartholomaei Londini à Papa provifus. Sub hoc etiam tempus, è vita migravit Thomas Halsaius Anglus itidem, Juris utriusque Doctor, Episcopus Leghlinensis, tum nuper à Roma (ubi per aliquot annos vixerat Anglicae nationis in Basilica S. Petri Pœnitentiarius) in Angliam reversus, antequàm sedem suam vidisset, ac in Westmonasterii in Ecclesia Hospitalis Subglaudiensis sepultus est. Successit ei in Episcopatu Mauritius Deoramus, ordinis, qui nunc habet Doulingus, Minorum, ut Wadringus verò refert, (cui potior opinione fides) Prædicatorum, homo, propter mores probatissimos, & concionum facundiam, multum laudatus. Sub initium Præfatus ejus, suaderibus nonnullis, ut ad cent expensas, circa negotium electionis ejus, patri refarciendas, Cleri subsidium duplicaret, in As ab omni furo alienus, veteri verbo rempondisse perhibetur, *Se velle suos dum Hungarici non deglubi*. Ultimus dicitur Inge

Johannes Folanus Episcopus Limericensis, qui fato concessit Januarii 30. Huic defuncto Rex annisus est sufficere Walterum Wellestium, Priorem coenobii Connallensis, (qui postea Episcopus evasit Darensis.) Sed eo postea, nescio quare, rejecto, Episcopatum Limericensem obtinuit Johannes Coynus sive Quianus Dominicanus, quem tenuit postea usque ad 9 Aprilis 1551, quo die resignavit. Denique non hic pratermittendum, Leonem Decimum Pontificem, hoc anno, per Bullam datam 5 Idus Octobris, Henricum Octavum Regem, ob librum ab eo contra Lutherum scriptum, honorifico titulo *Defensoris Fidei* appellandum decrevit: quam integram ex autographo quod erianum, extat in Bibliotheca locupletissima Cottoniana, sub effigie Vitellii, B. 4. transcribere operæ pretium duxi.

In *Episcopus servus servorum Dei*, Charissimo in Christo filio, Henrico Anglicæ Regi, Fidei Defensori, salutem & Apostolicam benedictionem. Ex superna dispositionis arbitrio, licet imparibus meritis, universalis Ecclesiæ regimini præsidentes, ad hoc cordis nostri longè lateque diffundimus cogitatus, ut fides catholica sin

quæ nemo proficit ad salutem, continuum
suscipiat incrementum; Et ut ea quæ pro
cobibendis conatibus illam deprimere, aut
præcis mendacibusque commentis pervertere
& denigrare molientium, sancti Christi fide-
lium, præsertim dignitate Regali fulgentium,
doctrina sunt disposita, continuum proficiant
incrementis partes nostri ministerii & ope-
ram impendimus efficaces. Et sicut alii
Romani Pontifices Prædecessores nostri ca-
tholici Principes (prout rerum & tempo-
rum qualitas exigebat) specialibus favoribus
prosequi consueverunt, illos præsertim, qui
procellosis temporibus, & rabida schisma-
ticorum & Hæreticorum ferocia perfidia,
non solum in fidei serenitate & devotione
liberata Sacrosancta Romana Ecclesia im-
mobiles perstiterunt, verum etiam tanquam
ipsius Ecclesiæ legitimi filii ac fortissimi
Athletæ schismaticorum & Hæreticorum
insanis furoribus spiritualiter & tempora-
liter se opposuerunt; Ita etiam Nos Maje-
statem tuam propter excelsa & immortalia
ejus erga nos & hanc sanctam sedem, in qua
permissione Divina sedemus, opera & gesta,
condignis & immortalibus præconiis &
laudibus efferre desideramus, ne ea sibi con-
cedere propter quæ invigilare debeat, o grege
Dominico lupos arcere, & putrida membra
quæ

que mysticum Christi corpus inficiunt ferro
 & materiali gladio abscindere & nutanti-
 um corda fidelium in fidei soliditate confir-
 mare. Sanè cum nuper dilectus filius Jo-
 hannes Clerk Majestatis tuæ apud nos Ora-
 tor in Consistorio nostro coram venerabilibus
 fratribus nostris sanctæ Romanæ Ecclesiæ
 Cardinalibus & compluribus aliis Romanæ
 Curie Prelatis, Librum, quem Majestas tua,
 charitate, quæ omnia sedulo & nihil per-
 peram agit, fideique Catholicæ zelo accensa,
 ac devotionis erga nos & hanc sanctam se-
 dem fervore inflammata contra errores di-
 versorum Hereticorum sæpius ab hac sancta
 sede damnatos, nuperque per Martinum
 Lutherum suscitatos & innovatos, tanquam
 nobile ac salutare quoddam Antidotum
 composuit, nobis examinandum, & deinde
 auctoritate nostrâ approbandum obtulisset,
 ac luculentâ oratione sua exposuisset, Ma-
 jestatem tuam paratam ac dispositam esse,
 ut quemadmodum veris rationibus ac irre-
 fragabilibus Sacre Scripturæ ac Sanctorum
 Patrum auctoritatibus, notorios errores e-
 jusdem Martini confutaverat; Ita etiam
 omnes eos sequi, & defensare presumentes
 totius Regni sui viribus & armis persequa-
 tur, nosque ejus libri admirabilem quandam
 & cælestis gratiæ rore conspersam doctrinam

nam

nam diligenter accuratèque introspexissemus,
omnipotenti Deo, à quo omne datum opti-
mum, & ad omne bonum inclinatam men-
tem tuam inspirare, etque tantam gratiam
supernè infundere dignatus fuit, ut ea scri-
beres quibus sanctam ejus fidem contra no-
vum errorem damnatorum hujusmodi sus-
citatorum defenderes, ac aliquos reges &
principes Christianos tuo exemplo invitares,
ut ipsi etiam Orthodoxæ fidei, & Evangeli-
cæ veritati in periculum & discrimen ad-
ductæ omni ope suâ adesse opportunèque fa-
vere vellent. Equum autem esse censentes
eos qui pro fidei Christi hujusmodi defensione
pios labores susceperunt omni laude & ho-
nore afficere, volentesque non solum ea quæ
Majestatis tuæ contra eundem Martinum Lu-
therum absolutissimâ doctrinâ, nec minori
eloquentiâ scripsit, condignis laudibus extol-
lore ac magnificare, auctoritatèque nostrâ
approbare & confirmare, sed etiam Maje-
statem ipsam tuam tali honore ac titulo de-
corare, ut nostris ac perpetuis futuris tem-
poribus Christi fideles omnes intelligant
quàm gratum acceptumque nobis fuerit Ma-
jestatis tuæ munus, hoc præsertim tempore
nobis oblatum; Nos qui Petri, quem Chri-
stus in cælum ascensus Vicarium suum in
terrâ reliquit, & cui curam gregis sui com-

iussit, veri successores sumus, & in hac
 sancta sede, à qua omnes dignitates ac Ti-
 tuli emanant, sedemus, habita super his cum
 eisdem fratribus nostris matura deliberati-
 one, de eorum unanimi consilio & assensu
 Majestati tue titulum hunc, videlicet, Fides
 Defensorem, donare decrevimus, prout te
 tali titulo per presentes insignimus, man-
 dantes omnibus Christi fidelibus, ut Maje-
 statem tuam hoc titulo nominent, & cum
 ad eam scribent, post dictionem, Regi, ad-
 jungant Fidei Defensori. Et profecto hu-
 jus tituli excellentiâ & dignitate ac singu-
 laribus meritis tuis diligenter perpensis &
 consideratis, nullum neque dignius, neque
 Majestati tue convenientius nomen excogi-
 tare potuissimus, quod quotiens audies aut
 leges, totiens propria virtutis optimique
 meriti tui recordaberis, nec huiusmodi ti-
 tulo intumesces vel in superbiam elevaberis,
 sed solita tua prudentia humilior, & in fide
 Christi, ac devotione huius sanctæ sedis à
 qua exaltatus fueris, fortior & constantior
 evades, ac in Domino bonarum omnium lar-
 gitore letaberis, perpetuum hoc & immor-
 tale gloriæ tue monumentum posteris tuis re-
 linquere, illis ne viam ostendere, ut si tali
 titulo ipsi quoque insigniri optabunt, talia
 etiam opera effuere, præclaræque Majestatis
 tue

tue vestigia sequi studeant, quam prout de nobis & dicta sede optimè merita est, unà cum uxore & filiis, ac omnibus qui à te & ab illis nascentur nostrà benedictione in nomine illius à quo illam concedendā potestas nobis data est, larga & liberali manu benedicentes. Altissimum illum qui dixit, Per me Reges regnant, & Principes imperant, & in cuius manu corda sunt regum, rogamus & obsecramus ut eam in suo sancto proposito confirmet, ejusque devotionem multiplicet, ac præclaris pro sancta fide gestis ita illustret ac toti orbi terrarum conspicuam reddat, ut judicium quod de ipsa fecimus, eam tam insigni titulo decorantes, à nemine falsum aut vanum judicari possit: Denum mortalis hujus vite finito curriculo, sempiternæ illius gloriæ consortem atque participem reddat. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo vicesimo primo. Quinto Idus Octobris, Pontificatus nostri anno nono.

Ego Leo X. Catholicæ Ecclesiæ Episcopus Ss.

Ego B. Episc. Ostiensi. Car. S. Ss.

Ego N. Car. de Flisco, Episc. Albanus, Ss.

Ego A. Episc. Tuscul. d. Farnesius, Ss.

Ego A. Episc. Alban. Sf.

Ego P. tit. S. Eusebii Presbyt. Car. Sf.

Ego A. tit. S. Mariæ Transiberin. Pres-
byt. Car. Bonon.

Ego Lau. tit. S. quatuor Coronatorum, Pres-
byt. Car. prop. manu, Sf.

Ego Jo. De. tit. S. Jo. an. Por. Lat. Presb.
Car. Racanaten, manu propria Sf.

Ego A. tit. S. Prisci, Presbyt. Car. de valle,
manu propria Sf.

Ego Jo. Bap. tit. S. Apollinaris, Presf. Car.
Cavallicen. Sf.

Ego S. tit. S. Cyriaci in Thermis Presf. Car.
Comen. Sf.

Ego D. tit. S. Clementis Presbyt. Car. Jaco-
binus. Sf.

Ego L. tit. S. Anastasie Presbyt. Car. Cam-
pegius, Sf.

Ego F. Pontettus tit. S. Pancratii, Presbyt.
Car. Sf.

Ego G. tit. S. Marcelli, Car. Presf. de Vio. Sf.

Ego E. Armellinus Medices, tit. S. Calisti,
Presf. Car.

Ego Tho. tit. S. Xisti, Car. Presf.

Ego E. tit. S. Matthæi Presf. Car.

Ego Ch. tit. S. Mariæ Anæ celi, Presf. Car. Sf.

Ego F. S. Mariæ in Cosmedin. Diacon. Car.
Ursinus, manu prop. Sf.

Ego P. S. Eustachii Diaconus Car. manu propria ff.

Ego Alex. S. Sergii & Bacchi Diacon. Car. Casoninus, manu propria ff.

Ego Jo. S. Cosma & Dam. Diacon. Car. de Salvatis, manu prop. ff.

Ego N. S. Viti Diacon. Car. Rodolphus, manu prop. ff. * Al. SS. Viti & Modesti.

Ego Her. S. Agathe Diac. Car. d. Rangon, manu propria ff.

Ego Aug. S. Hadriani Diac. Car. Trivultius, manu propria ff.

Ego F. S. Marie in Porticu, Car. Pisanus, manu propria ff.

P. de Comitibus.

Obiit Romæ 4 Nonas insequentis Decembris jam dictus Leo X, cui successit Hadrianus VI, Batavus, Caroli quinti Caesaris olim Præceptor, à Cardinalibus electus, dum Proregem in Hispania ageret, antequam Richardus Paceus Decanus S. Pauli Londinensis Wolfzei Cardinalis tum locum ambientis nuntius Romam perveniret. Sed ad Hibernica redeamus.

ANNO CHRISTI
MDXXII.

Hibernia hoc tempore satis pacata. Caterum exercitum Regium valde extenuatum fuisse, per copias quas secum in Angliam duxerat Surreius, non est dubitandum. Ormonias igitur metuens subitam multorum Dynastarum Hibernicorum defectionem, ex una parte, & Scottorum insularium rapinas & piraticas, ex altera, vere jam appetente, per litteras ad Cardinalem Wolsaum (qui solus apud Regem adhuc omnia potuit) chirographis Consiliariorum Hiberniae subscriptas, vel 6 naves regias petiit, quae mari regerent inter Scotiam & Hiberniam, ac terrori essent tam Scottis quam Hibernis. De successu litterarum nihil traditum reperitur. Verisimile autem videtur Regem transivisse, & naves postulas misisse.

Inimicitiae inter O-Nealum & O-Donnellum in apertum bellum hoc anno eruperunt. Uterque arma sumpsit: Caterum O-Nealus, post leves aliquot velitationes, simulato in Tir-Oëniam discessu in Tirconelliam properavit, ubi quacumque

que transit, viculos diripuit & incendit,
 e speciatim *Bolashanin* primarium O-Do-
 nelli castrum, prope Erni flu. exitum.
 Interdum vero O-Donellus non sibi defuit,
 sed in Tyr-Oentiam profectus incendiis
 am & direptionibus vastavit, ac captivos
 non paucos secum ducens, sine conflictu,
 omum rediit. Atque ita brevi tempo-
 re spatio, uterque fuit ambitionis poenas.
 Testis hoc anno gravissimè urbem Lime-
 ricum afflixit, & inter ceteros absumpsit
 Davidem Comitem Praetorem, in cuius
 locum successus est Nicolaus Arthurus.
 Ab huius anni exitum, & vita migravit
 quidam senex Edmundus Lanus Episco-
 pus Darenfis, eum sedisset annos plusquam
 80, & in Ecclesia sua sepultus est. Con-
 gregium is excitavit Kildara, quo Decanus
 & Capitulum collegialiter viverent. O-
 nis & hoc anno Fedlemidus Coreranus
 juris Canonici Doctor & Poeta insignis,
 reditu à Pontana, ac Loutha sepultus
 fuit. Nec ab instituto omnino alienum
 deatur, verbo uno vel altero hic memo-
 re Edwardum Poyningum ordinis Peri-
 elidis Equitem, virum strenuum & pru-
 dentem, Hiberniæ sub Henrico VII, ad
 missus Deputatum, circa hoc tempus re-
 cun defecisse. Hoc denique anno Rho-
 dus

Insula ab Equitibus Hospitalis S. Johannis Hierosolymitani aliquot menses fortiter contra Turcarum impetum defensa, die Natalis Domini Solymanno II. Turcico Imperatori, magno Reipub. Christianæ damno dedita est.

ANNO CHRISTI
MDXXIII.

Kildarius (qui ineunte Januario ex Anglia in Hiberniam redierat) hoc anno impetratâ Ormonii Deputati licentiâ, cum copiis suis, comitatus porrò Johanne *fitz* *Simon* Pratore Dubliniensi & civium nonnullis, in Leixiam impressionem fecit. Ibi verò postquàm viculos aliquot incendisset, in hostium insidias incidens, suorum non paucos amisit, unde haud difficulter inductus est reditum maturare.

Gliscentibus hisce diebus inter Kildarium & Ormonium (qui Kildarii sororem duxerat) dissidiis, oleum addidit Jacobus *fitz* *Gerald*. Is enim mense Decembri Robertum Talbotum de Belgard tanquam Ormonii (de Kildarii actionibus) speculatorem, prope Ballimoram interfecit, in transitu nempe Kilkenniam versus

ubi Talbotus Natalis Domini dies festos
transigere decreverat. Hoc facto Or-
monius provocatus, literis in Angliam
missis, Kildarium ipsum criminibus non
paucis onerat. Quid de hac re factum
 fuerit, in anno sequenti narrabitur. Hinc
verò satis liquet quàm parùm fidendum
 sit affinitati, ubi alia non constringunt
 vincula. Hoc anno penurià annonæ in
 Hibernia, è continuis in æstate pluviis,
 valdè laboratum est. Mense Januario
 diem obiit Geraldus Cayenachus vir ma-
 ni inter Hibernicos Lageniæ nominis.
 successit, populari electione, Mauritius
 eodem sanguine, qui vixit postea usque
 ad annum 1531, quo vitam finivit, unà
 cum duobus filiis, Dermitio & Donato.
 Dynastia successit, anno sequenti, si-
 mili populari electione, Carolus Cave-
 nachus. Nec omittendus qui hoc etiam
 anno obiisse dicitur Mauritius Archiepi-
 opus Casseliensis. Non possum non
 aspicari Mauritium Geraldum electum
 archiepiscopum Cassel. anno 1504, &
 eundem, unum eundemque hominem fuisse.

ANNO CHRISTI MDXXIV.

EX Anglia in Hiberniam Rex misit hoc anno, operâ (uti ferunt) Marchionis Dorsettiæ, Radulphum Egertonum Equitum. Cestriensem, Antonium filium Herberti secundum communium placitorum Iudicem, & Jacobum Dentonum Decanum Lichfeldensem, cum ampla authoritate sive *commissione*, ad sententiam de litibus nonnullis inter subditos ferendam, seorsim speciatim de illis gravioris momenti inter Kildarium & Ormonium. Hi Dublinium pervenerunt circa festum S. Johannis Baptistæ, ac auditis paulo postea in domo Prioris Ecclesiæ S. Trinitatis, ubi tum morabantur, utriusque Comitis accusationibus & defensionibus, Ormonius illi in eodem magistratu amotus est, ac Deputatus in Geraldum Comitem Kildariensem collatum, qui postquam iuramentum de munere eo fideliter administrando præstitisset, Cono O-Nealo gladium Regium ei præferente, ad cœnobium Thomæ in occidentali Urbis suburbium profectus est, ubi Proceres & Delegati

sive Commissionarios (ut vocant) splendido excepit epulo. His ita confectis, ut alia minoris notæ mittamus, Delegati in Angliam redierunt, secumque captivum duxerunt Jacobum Geraldinum, de quo supra diximus. Eum, Londinum venientes Wolsæo Cardinali noto totius familiæ Geraldinorum hosti in manus tradiderunt, qui capistro eum illicò (in maiorem rei infamiam) ad collum alligato, per præcipuos civitatis vicos circumduci iussit, ac postea in carcerem conjici, donec ad causam dicendam adduceretur. Cæterum non ita diu post, Geraldinus, Dentoni intercessione, à Rege (invito Cardinale) condonatus est & dimissus. Hactenus Kildario quasi serena tranquillitas affulsit: Atqui serenitas ea in nubes primum, ac tandem in horrendam tempestatem transiit, uti suo loco patebit. Sub ejusdem anni curriculum, (si non ut alii habent, anno 1523) compertum est Jacobum Conitem Desmondæ res novas moliri. Is vir fuit magnæ in Momonia potentia, divitiis præterea affluens, sed his non contentus, Franciscum Gallorum regem, hominem tunc & bellum gerentem contra Henricum nostrum, per literas & Antonium d'Oily nuntium, vehementer flagitavit

tavit ad copias auxiliares in Hiberniam mittendas, quibus ejus eam faceret ditio- nem; licet pace mox inter Reges facta, irrito quidem successu. Ad Kildarium sub eodem tempore à Rege missæ sunt li- teræ, mandantes ut Desmonium compre- henderet, utpote Majestatis læsæ accusa- rum. Is copiis collectis in Momoniam quidem proficiscitur; Atqui Desmonius secretò, & Kildarii (uti creditur) monitu, congressum semper declinavit: Unde nihil memorabile tunc gestum. Non pratermittendum hic mirum privilegium quod hisce temporibus sibi asseruerunt Comites Desmonia, de se nimirum pro- placito absentandis à Parliamentis & opi- dis innoxibus cinctis. Septembris 3 Jo- hannes Barnwallus Baro Trimletstonius ararii Hiberniæ Proquæstor constitutus est. Sub idem tempus, Kildarius & Co- nus O-Nealus, conjunctis viribus, in Tir- conelliam, contra O-Donellum, profici- euntur, sed vix dum hosticum ingressi sunt, cum audiunt Hugonem O-Nealum Coni competitorem turbas in Tir-Oëni- fuscitasse. Quapropter induciis cum O- Donello ad tempus pactis, in Tir-Oëniā revertuntur, ubi in prælio Hugonem vin- cunt & occidunt. Hoc etiam anno de- functo

functo Thomæ Howardo Norfolciæ Ducis, in eo honore successit Thomas filius vir ad bella fortis & ad consilia prudens. De cujus rebus gestis, dum Hiberniæ esset *Locum-tenens*, suprà diximus.

A N N O C H R I S T I
M D X X V.

CÆdes detestanda sub hujus anni exitum perpetrata est à Mauritio Ca-veriacho Archidiacono Leghlinensi. Insolentem ejus pervicaciam, & crimina nescio quæ alia increpârat & aliter corrigere minitârat affinis ejus fr. Mauritius Deoranus loci Episcopus. Hinc verò irritatus imò exulceratus Archidiaconus, catervâ nescio quâ stipatus, in viâ prope *Glen-reynold*, sceleratissimè eum interfecit. Captus autem postea, Kildarii jussu, in ipso loco, ubi flagitium illud perpetraverat, in patibulo suspensus est & strangulatus, visceraque deinde combusta. Con-similem pœnam subierunt seeleris adju-tores. Deorano successit Matthæus San-lerus, prope Droghedam natus, à Cle-mente VII provisus, 11 Aprilis 1527. Interim hoc anno è vita migravit Teren-tius

tius sive Tirlachus O-Brien Episcopus
Laonensis, gente inter Hibernos clarâ na-
tus, vir ob liberalitatem & hospitalitatem
multum laudatus, sed militiæ longè ad-
dictior quàm Episcopi infulas deceret.
Pestilentia toto hoc autumno sæviit, spe-
ciatim Dublinii.

ANNO CHRISTI

MDXXVI.

Sub initium veris, Conus O-Neal &
Magnus primogenitus Hugonis O-
Donell Tirconelliæ Dynastæ ad Kildari-
um profecti sunt, uti pax, si commodè id
fieri posset, inter eos componeretur: Ve-
rùm post multas altercationes, re infectâ
redierunt. Brevi postea, Kildarius à Re-
ge in Angliam vocatus, ad objecta ei
crimina respondenda, muneri suo præ-
fecit Thomam filium Geraldii de *Leixlip*.
Criminationis hæc capita fuerunt; Quòd
mandatum Regium de Jacobo Comite
Desmonix proditionis accusato compre-
hendendo, planè neglexisset; quòd affi-
nitatem cum Hibernicis inimicis contra-
xisset; quòd bonos quosdam subditos
suspendio strangulari effecisset, nullam
aliam

aliam ob causam, nisi quòd familiæ Butle-
 rorum fuissent fautores & amici; Et de-
 nique, quòd arcana agitasset consilia cum
 O-Nealo, O-Connorò, & aliis Dynastis
 Hibernicis, de impressione faciendâ in
 Ormonii tunc Deputati territoria. Inter
 Comitissæ adversarios in Angliâ, in primis
 memorantur Cardinalis Wolfæus & Or-
 moniæ Comes, quorum conatibus, brevi
 postea in arcem sive turrem Londinensem
 conjectus est, & ad mortem demùm dam-
 natus, quam pœnam subiisset (uti fertur)
 per Wolfæi præsertim malitiam, nisi turris
 Præfectus, cui percharus erat, postquam
 de supplicio irrogando, Cardinalis man-
 datum accepisset, intempestâ nocte, Re-
 gem petiisset, & sententiam ejus, de exe-
 quendo eo mandato, exquisivisset. Statim
 verò ut Rex hæc intellexisset, indignan-
 ter audivit, & se prorsus inconsulto, hæc
 omnia facta clamitans, ulteriorem pro-
 gressum contra Comitem illicò prohibuit,
 ac in rei fidem, annulum è digito detra-
 ctum Cardinali ostendendum Præfecto
 tradidit. Brevi postea Comes, amicorum
 operâ, è carcere emissus est, datis fide-
 jussoribus ad comparandum coram Rege
 & Concilio, quando vocaretur. Fide-
 jussores fuerunt, Marchionissa dotaria

Dorsettiæ, Marchio Dorsettiæ, Vicecomes fitz-Walter, Baro Montjoius, Henricus Standishius Episcopus Asaphensis, Richardus Dom. Greius, Johannes Dom. Greius, Leonardus Dom. Greius, Henricus Gilfordus Eques auratus, Johannes Abbas Vallis regalis & Johannes Zoucheus Eques auratus. Brevi deinde temporis spatio, Rex, condonatâ culpâ, in gratiam & amicorum cœtum, Kildarium recepit, ac post aliquot annos, pristino honori restituit, iterum provinciam illius fidei credendo, ut eam Deputatus gubernaret. Verùm hæc ad posteriora tempora pertinent. Quis non arbitraretur Kildarium, ab hoc tanto periculo, ex diffidiis orto, liberatum, cautio rem deinceps factum; Sed quàm exitiale fuit non ita diù postea sibi & familiæ suæ odium ejus in Ormonium & Butlerorum factionem, in sequentibus narrabitur. Plenæ sunt Historiæ similium exemplorum. Interea hoc anno, à Deputati munere amotus est Thomas filius Geraldi, utpote Kildarii fautor, ac in ejus locum susceptus est Richardus Nugentus Delviniæ Baro. Eodem & hoc anno, Julii 10, obiit Nicolaus à S. Laurentio Baro Houthius, de quo alibi dixi. Successit filius Christophorus Paulus.

Paulò pòst, Septembris 12, vitam cum morte commutavit Thomas Holderus Abbas cœnobii S. Thomæ juxta Dublin. cui successit Jacobus Cotterellus Canonicus ejusdem cœnobii, à conventu electus 22 insequentis Novembris. Item Januarii 9, admodum senex obiit Oliverus Cantwellus ordinis Prædicatorum Episcopus Ossorienſis, cui successor designatus est Milo Baron, aliàs *fitz-Gerald*, Prior cœnobii S. Columbæ de Inistiock apud Kilkennienſes, quem Prioratum usque ad Cœnobiorum suppressionem, (quo tempore Henrico VIII per chartam transcripsit) per dispensationem retinuit. Hæc domi. Interim hoc anno Buda urbs regia Hungariæ à Turcis capta est, & maxima pars regni in Turcarum potestatem, ingenti rei Christianæ detrimento, redacta, Principibus Christianis, per fœda eorum dissidia, sævissime Christianæ fidei hosti Turcæ occasionem hanc præbentibus.

A N N O C H R I S T I
M D X X V I I.

PEtrus (sive *Pierce*) Butlerus Eques auratus, qui huc usque titulo & honore
D 3 Comitiss

Comitis Ormoniaë gavisus est, Februarii 23, Windesoraë, novo honoris titulo, Comes creatus est Ossoriaë. Priorem verò titulum Comitis Ormoniaë Rex postea contulit Thomæ Bolenio Vicecomiti Ruperfortio, socero suo mox futuro, è Margaretâ nato alterâ hærede Thomæ Butleri tum nuperi Comitis Ormoniaë. Verum enimverò, Bolenio non ita diu postea è mœrore mortuo, ob infelix liberorum fatum, Ossorius pristino honori restitutus est, Februarii nempe 22 (computatione Anglicanâ, secundum quam novus annus incipit 25 Martii) 1537, idemque honor ad rogatum Jacobi Comitis Ormoniaë, latâ lege, postea confirmatus est, in Parlamento sub *Sentlegero* Prorege, Dublinii incepto 13 Junii 1541. Interim hoc anno Edmundus Butlerus filius nothus jam dicti Petri Comitis Ossoriaë consecratus est Archiepiscopus Casseliensis, ac paulò postea in numerum eorum ascitus qui Regi Henrico VIII ab arcanis in Hibernia consiliis fuerunt. Desmonio is adeò studebat, ut causam ejus pro virili (quod mireris) contra ipsum Ossorium promoveret.

Henricus (sic vocatur) Butlerus filius noster
 Comitis Ormoniaë

A N N O C H R I S T I

M D X X V I I I .

SUB initium veris, in Anglorum fines
irruerat, ac prædas in Ofaliam abege-
rat O-Connorus. Hæc postquam nun-
tiata sunt Delvinio, is annuam detinui
jussit pensionem, quam sibi debitam asse-
ruerat O-Connorus, è Carucatis quibus-
dam in Midia. Brevi verò postea de
pace inter eos componenda, duodecimus
dies Maii constituitur, quo uterque con-
veniret, locûsque prope *Rathin* Guilielmi
Darcæi Equitis aurati castrum, ad collo-
quium eligitur : Cæterum O-Connor
insidiis captus est ibi & detentus ipse
Delvinius, pedites ejus occisi, & ex e-
quitibus non pauci vulnerati, nec minor
erat numerus captivorum. Delvinio sic
captivo ducto, Petrus Comes Ossoriæ à
Senatu Regio successor in regimine de-
signatus est : Is itaque Dublinium paulò
postea veniens O-Carollo, O-Moro, O-
Connor & multis aliis comitatus, mune-
ris sui juramentum præstitit in cœnobio
B. Mariæ Virginis. Paulò antè ad O-
Connorum missi fuerunt Walterus Welle-

flæus Prior Conallensis & Walterus Delahidus, ex equestri ordine, qui de injuria facta expostularent, simulque monerent, ut Delvinium detentum liberarent. At qui operam luserunt, Ad O-Connori pensionem quod attinet, de ea denuò dependenda Decretum extat (in Archivo Scaccarii) Deputati & Senatus Regii, datum 25 insequentis Februarii, cui subscripserunt è secularibus, Ossorius Deputatus, Barones Houthius, Killenius, Trimletstonius & Donfanus, Judices utriusque *Banci*, & primarius Scaccarii Baro : Ex Ecclesiasticis item, Johannes Alanus Dubliniensis electus Hiberniæque Cancellarius, Edmundus Abbas Baltinglassensis & Jacobus Cotterellus Abbas cœnobii S. Thomæ juxta Dublin. An tunc temporis Delvinus libertati restitutus fuerit, nescio. Utut res fuerit, Impositiones istæ Hibernorum ex Anglorum coloniis, non multò post, latâ lege, penitus exterminatæ sunt.

Morbus quidam gravis ac pestilens Sudor Anglicus vulgò dictus, non paucas Hiberniæ regiones hoc anno afflixit. Dublinii inter cæteros eo morbo extinctus est Hugo Ingeus Archiepiscopus Dubliniensis Hiberniæ Cancellarius, qui mortem

mortem obiit Augusti 3, ad S. Patricii sepultus, vir juris & æqui observantissimus. Ei, mense Septembri insequenti, Cardinalis Wolsæi operâ, designatus est successor, tam in Archiepiscopatu, quàm in Cancellariatu, Johannes Alanus, legum Doctor, Thesaurarius Ecclesiæ S. Pauli Londini, & unus ex ejusdem Wolsæi Saccellanis, partim ob plurima ei præstita officia, partim in invidiam Geraldii Comitis Kildarensis, quem Cardinalis, Alani ministerio, facilius opprimere sperabat, Alanus autem Dublinium non pervenit ante festum Purificationis B. Mariæ Virginis proximè sequens, quo tempore, secum duxit Amanuensum suum, sive (ut nunc vulgò loquimur) Secretarium, Johannem Allenum, factum postea Senatui Regio ab Epistolis, dein Rotulorum Præfectum, & demùm ad tempus Hiberniæ Cancellarium. De Alleno plura nobis in posterum dicenda sunt. Interim non hîc prætermittendum Wolsæum Pontificis Legatum administro eo usum fuisse, hisce diebus, in Facultatibus concedendis in Hiberniâ. Sub idem tempus Kildarius qui iram in Ossorium propter accusationem, de qua suprâ diximus, jam diù coquebat, judicium affectibus tradens, Al-

liciam

liciam filiam suam Jacobi Baronis Slanii uxorem, à Newingtono apud Medio-Saxones in Anglia ubi moram tunc trahebat, hoc anno in Hiberniam misit, ut suo nomine clanculùm incitaret O-Nealum, O-Connorum, fratres suos & alios amicos, ad bellum gerendum contra Ossorium Deputatum. In hoc negotio, ita se gessit filia sua, ut in territoriis Ossorii & amicorum ejus, latæ solitudines factæ fuerint. O stolidi iræ ferocia! In quas calamitates se hinc præcipitavit Kildarius, suo postea patebit loco.

E vita hoc anno excessit Tirlachus O-Brien Tuomonix Dynasta, vir magni inter suos nominis, de quo supra diximus. Successit Cornelius sive *Concubar* O-Brien filius. Ab hoc prognatus est Donatus, qui postea factus est Comes Tuomonix.

Circa hoc tempus, bello, ab Henrico Rege, Carolo quinto Cæsari indicto, Gonzagus *Fernandes* Cæsari à sacris in Hiberniam appulit, ad Jacobum Comitem Desmondix nuntius missus, ut foedus certis conditionibus cum eo percuteret, si arma contra Regem sumeret. De foederis legibus initis, nihil traditum reperi. Constat tamen omnem hunc conatum in nihilum recidisse: An verò è Comitis morte,

te, quæ paulò post accidit, vel quæ aliâ causâ, mihi incompertum.

A N N O C H R I S T I

M D X X I X.

COepit hoc anno, post longas moras, ineunte Aprili, causa divortii Regii publicè agi in cœnobio Dominicanorum Londini, coram Campegio & Wolsæo Cardinalibus, Clementis VII Pontificis Legatis. Sed frustrâ sudatum: Nam Papa causæ cognitionem ad se unum tandem retraxit, & Campegium revocavit. Henricus Rex omnem deinde iræ vim in Wolsæum effudit, quæ ei demùm (anno nempe sequenti) fuit exitio. Rex præterea (ut omnia simul congeramus) post annum unum vel alterum, ulterioris moræ pertæsus, uxorem duxit Annam Bole-
niam, quam diù effictim deperierat. Paulò postea, matrimonium ejus & Catharinæ Ferdinandi Hispaniarum Regis filiae, in Parlamento Westmonasterii habito, adjudicatum est irritum, sicut & postea declaratum in Parlamento Dublinii inchoato, 1 Maii 1536.

Sed ut ad hunc annum redeamus: Junii

18, mortem obiit, sine legitima prole mascula, Jacobus Comes Desmondiae, apud *Dingen-Iconse* in Kerria, & Traleia, in coenobio Prædicatorum tumulatus est. Reliquit verò ex uxore Johannam filiam Jacobo primogenito Petri Comitis Ormoniae enuptam. Successit ei in honore Thomas patruus, cognominatus *Moil*, id est, calvus.

Iisdem ferè diebus defuncto Wilsono Episcopo Midenfi designatus est successor, à Clemente VII, Edwardus Stapleus, patriâ Lincolnienfis, qui anno sequenti, cum Guilielmo Skeffingtonio Deputato, in Hiberniam venit, ibique Consiliariis Regiis paulò post annumeratus. Interim vero, Skeffingtonius hoc anno Delegatus à Rege missus Dublinium appulit, mense Augusto, cum mandatis (inter alia) ut temperamentum adhiberetur in militum exactionibus, & ut Prælatorum & cleri possessiones patriæ oneribus subjicerentur. Atque hoc munus, is eâ fidè & solertiâ obivit, ut aditum sibi patefecerit, ad honores & munera, quæ brevi postea consecutus est.

Sub initium Junii, Edmundus Butlerus Archiepiscopus Casseliensis Concilium coëgit Provinciâle Limerici, cui interfue-

runt

tunt Nicolaus Cominus Lismorensis & Waterfordiensis, Johannes Coynus Limericensis & Jacobus O-Corrinus Laonensis Episcopi. In hac Synodo, concessa est potestas Prætori Limericensi, in carcerem conjiciendi Ecclesiasticos obæratos, sine ulla pœna interdicti, donec æs alienum ab iis contractum creditoribus exolveretur. De hac Constitutione, clerici, ut de injuria & Ecclesiasticorum privilegiorum violatione, graviter conquesti sunt.

ANNO CHRISTI

MDXXX.

AD insolentiam O-Neali, O-Connori & O-Mori retundendam, Guilielmus Skeffingtonius Eques auratus è comitatu Leicestriensi constitutus Deputatus Henrici Richmondia Ducis, Hiberniaque Locum-tenentis in Hiberniam missus est. Secum is Dublinium veniens deduxit Geraldum Comitem Kildaria, à periculis quæ passus fuerat jam plenè liberatum. Ibi utrique prope cœnobium B. Mariæ Virginis, solenni processione, magnâque civium gratulatione excepti sunt. Deputatus, gladio pro more accepto,

pro, copiis statim coactis, iter suscepit in Leixiam, contra O-Morum, quem facile levibus præliis contudit, & abacto magno pecorum numero, domum reversus est. Atque novi ejus muneris hoc primum fuit facinus.

In Anglia interim Wolsæus Cardinalis, qui plurimos annos apud Henricum Regem primum gratiæ locum tenuerat ac inde ingentes sibi opes comparaverat, subitâ rotæ conversione, Majestatis læsæ, in ipso Parlamento, accusatus est. Sed machinatione eâ non succedente, pœnam cujusdam legis incurpisse contendunt, quæ omnium bonorum amissione luenda erat. Hujus prætextu, omnibus bonis expoliatus est. Eboracum deinde ad Archiepiscopatum suum ablegatus, à Johanne Dudlejo Duce Northumbriæ Regis jussu non diù postea comprehensus est, ac Londinum versus ad causam suam ibi dicendam, captivus ductus. In itinere verò, moerore contabescens, in morbum incidit lethalem, quo in cœnobio Leicestriensi extinctus est, Novembris ultimo, ac in Ecclesia ibidem, in medio nempe capellæ B. Mariæ Virginis sepultus; Hujus tantæ & tam repentinae mutationis causa iracundiæ Regis ascribitur, quam in Wolsæum conceperat, quod

quòd divortii sui negotium à Catharina Regina, pro voto, non successisset. Sibi enim Rex persuaserat Wolfaum rem aliter, si ita ei placuisset, statuere potuisse. Ecce rerum humanarum fragilitatem & inconstantiam, ac speciatim quàm incerta sunt quæ humanâ gratiâ nituntur.

Eodem tempore, nam de anno obitus nihil conperi, claruit Theobaldus Anguilbertus, Hibernus, qui, patriâ relicta, Lutetiam Parisiorum concessit, ubi Artium & Medicinæ Doctor creatus, domicilium fixit, hac magna cum laude Medicinam fecit, studiis præterea Philosophicis præstans. Huic comes addetur Dermittius Rianus Juris utriusque consultissimus, in Hibernia non minore eruditionis famâ tunc clarus. Circa hæc tempora, debitum naturæ persolvit Dermittius Episcopus Kilmorensis, de quo suprâ dixi. Successit ei Edmundus Nugentius, Prior cœnobii Tristernaghensis. Prioratum verò, usq; ad cœnobiorum suppressionem, commendatarius tenuit, quo tempore, Henrico VIII per chartam transcripsit. Ei deinde Rex annuam viginti sex librarum, 13 sol. & 4 denar. pensionem, ex possessionibus jam dicti cœnobii pendendam, durante vitâ, contulit, Martii 20, 1540.

Sub

Sub finem hujus anni, oborta est si-
multas inter Skeffingtonium & Kildarium,
quæ non multò post in apertas inimicitias
erupit. Quis fuerit dissidiorum horum
exitus in sequentibus narrabitur.

A N N O C H R I S T I

M D X X X I.

Skeffingtonius Kildario comitatus, hoc
anno, copiis contractis, in Ultoniam
profectus est, captòque ac diruto *Kinard*
castro, agros vicinos vastavit, viculos in-
cendit, & cum prædis spoliisque domum
rediit. Ex annuis hisce levibus præliis,
deprædationibus, copiisque exilibus sub-
inde ex Anglia missis, gustus aliquis rei
Hibernicæ horum temporum facile per-
spici potest. Quibus addamus crebra
potentium dissidia, publica privatis sor-
didè postponentium. Maii 6, Odo O-
Donellus eques Tirconelliæ Dynasta, æ-
gritudine tunc detentus, per Delegatos
Conatium O-Fraghil Abbatem Derensem
& Richardum O-Crayhan, Pontanæ, co-
ram Skeffingtonio, fidelitatem Regi debi-
tam præstitit.

Eodem anno, defuncto Thomæ Dillon

Epi-

Episcopo Darenſi, ſucceſſit Walterus Wel-
leſlæus Prior cœnobii Conalleniſis in agro
Kildarenſi, quândoque Rotulorum Præ-
fectus, à Clemente VII, ad rogatum Hen-
rici Regis, (cui fuit à ſecretioribus in Hi-
berniam conſiliis) proviſus. Is porro Pri-
oratum, quoad vixit, per diſpenſationem
retinuit. Sub medium æſtatis, mortem
obiit Johannes Burgeſius Abbas cœnobii
B. Mariæ Virginis juxta Dublin. cui ſuc-
ceſſit Guilielmus Laundius, qui obedi-
entiæ profeſſionem Johanni Alano Archie-
piſcopo Dublinienſi, ſalvo ordine ſuo,
imox præſtitit. Hic ultimus fuit loci Ab-
bas ante ſuppreſſionem.

Ad tempus jam venimus, quo adedò re-
crudelſcebant inimicitia inter Skeffingto-
nium & Kildarium, ut uterque accuſatio-
num materiam ubique conquiſſeverit, ad
adverſarium, ſi fieri poſſet, opprimendum.
Skeffingtonius deinde, per litteras & nun-
tios in Angliam miſſos, crimina non pauca
& nec levia Kildario impegit. Kildarius
contrà, nè ſibi deeſſet, per litteras etiam
& nuntios, Skeffingtonii adminiſtratio-
nem, ut pravam, in multis annis eſt
probare, ac nihil non fecit ut eum de gra-
du & gratia apud Regem dejiceret, e-
uſque locum ut ipſe conſequeretur. Fa-

vit quidem eventus, pro tempore, consiliis ejus, ut in historia anni sequentis patebit. Sed quam futulis & caduca fuit hæc felicitas, si tamen felicitas dicenda, finis ejus infelix, qui paucorum annorum curriculo subsequutus, suo loco docebit; eoque graviore casu, quod è sublimi loco. Quantum sibi malum Ambitio!

ANNO CHRISTI
MDXXXII.

Kildarius, vir animi excelsi, ab adversariis indies se oppugnatum sentiens, hoc anno, circa festum Paschatis, in Angliam trajecit, ubi in curia Regia ita se gessit, ut à Rege probatus, Skeffingtonium ex Hibernia revocandum, & se in ejus locum sufficiendum effecerit. Mense Augusto, Dublinium rediit, ubi magnâ plurimorum gratulatione exceptus, gladium auctoritatis (præstato pro more juramento) à Skeffingtonio accepit. Hinc autem dissidia inter eum & Skeffingtonium (qui vindictam animo decoquebat) apertiora indies eruperunt. Sub eodem etiam tempore, Alano Archiepiscopo Dubliniensi à Cancellariatu amoto, successit

cessit, Kildarii operâ, Georgius Cromerus Archiepiscopus Armachanus, eique traditum magnum Hiberniæ Sigillum, id quod occasionem itidem dedit priores augendi inimicitias inter Kildarium & Alanum. Interim Julii 5, Jacobus Dom. Butlerus Ossorii primogenitus factus est summus Hiberniæ Quæstor; locum cedente Johanne Raufono Priore *de Kilmainan*, ita fortasse designatus, ad Geraldinorum factionem æquiparandam. Ut ut fuerit, Kildarius habens jam denuo nactus, præcipiti festinatione, quam poenitentia plerumque sequitur, in agrum Kilkenniensem cum copiis irruit, ac Ossorii & amicorum ejus prædia quamplurima, incendiis & direptionibus devastavit. Porro, ut se firmitus Hibernorum amicitia muniret, unam è filiabus suis, O-Connoro Ofaliensi uxorem dedit, sicut & aliam, Fergananim O-Carollo. Sub eodem etiam tempore, Conus O-Nealus, Kildarii suasu, ejusque fratre Johanne *fitz-Gerald* comitatus, magnâ etiam suorum catterâ stipatus, agrum Louthensem populatus est, Anglorum viculos incendit, prædâsque egit, nemine ferè obistente: Verum hæc, inter cætera, justam occasionem Kildarii adversariis præbuerunt admini-

strationem ejus ut pravam insimulandi, ac ei familiæque ejus penè universæ fuerunt tandem exitio; ipsæque posteris documentum factus potentiam concessam moderatè usurpandi.

Ex his quæ dicta sunt, quàm miserè Hibernia per illa tempora in factiones distracta fuit, liquidò constat.

Hoc anno & præcedente, intra spatium nempe duorum annorum, tres Cometæ affluerunt, unde multi succedentium temporum calamitates præsagiebant. Vulgò dictum, *Nunquam impunè visus cometa*: Juxta Suetonium, *Summis potestatibus exitum portendere vulgò putatur*. Et si Tacitum consulimus, dicet *imminentium malorum esse nuntium*. Quid de hac re sentiendum sit, aliorum judicio relinquo.

ANNO CHRISTI

MDXXXIII.

INdixit hoc anno Kildarius Concilium summum, sive Parlamentum, quod inchoatum est Dublinii Maii 19, & post prorogationes aliquot finitum die Jovis proximè sequenti festum S. Michaëlis Archangeli. In eo, (præter alia tunc sancita)

fancita) latâ lege, opima Banni flu. piscatio Regi in manûs resumitur, & omnes priores concessiones de ea factæ declarantur irritæ. Sedente hoc Parlamento, vetus controversia renovata est inter Johannem Alanum Archiepiscopum Dublinensem & Georgium Cromerum Archiepiscopum Armachanum, qui tunc etiam Hiberniæ fuit Cancellarius, de potiori loco in Provinciâ Dublinensi, id quod ipse Alanus in Regesto suo fatetur, sed de successu tacet: Unde conjiciunt nonnulli in causa eum succubuisse,

Comitiis Parlamentariis prorogatis, Kildarius coacto exercitu, in Eliam Carolinam, generi sui *Fergananimi* (i. Anonimi) O-Carolli suasu, (qui jus Regionis sibi vendicarat) impressionem fecit, ubi dum direptionibus eam popularetur, cum jam prope castrum de *Bir*, à defuncti O-Carolli filiis occupatum venisset, glande in coxendice vulneratus, reditum suum maturare coactus est, necunquam postea pristinam sanitatem plenè recuperavit. Manet narratio Comiti sic saucio & ex dolore vulneris gementi, militem quendam gregarium propè astantem dixisse: *Domine, cur ita gemis? Ego quidem tribus glandibus bombardicis vulneratus fui, at-*

tamen jam sanus sum. Comitem deinde his verbis falsè respondisse: *Uinam & meâ vice quartam peritiffes.* Sed pergamus.

Circa hoc tempus, Johannes Allenus Rotulorum Præfectus, à Senatu Regio Hiberniæ, in Angliam missus est, cum mandatis, ad Regem & Senatum ejus informandum, de Statu Hiberniæ, ac gravaminibus non paucis necessario corrigendis. Allenus autem, præter ea quæ publicè in mandatis habuit, multa etiam, suâ quorundam è Senatu Regio Hiberniæ, conquestus est de ipso Kildario, quasi publicam rem perfidè administrasset. Accusationum materiam conquisiverant itidem Alanus Archiepiscopus Dubliniensis, Comes Ossorius, Skeffingtonius, Thomas Canonus Skeffingtonii Amanuensis sive Secretarius & Robertus Cowleus, postea Rotulorum Præfectus, quibus & illi Kildarium tunc intentabant.

Prævalentibus tandem apud Regem accusationibus, Is litteris suis, inter mandata, Kildario dedit, ut in Angliam properaret, ad causam suam ibi defendendam. Adeo incertæ sunt potentium res. Kildarius his litteris acceptis, metuens vehementer quonam hæc res evaderet, tempus itineris indies

dies protraxit. Misit is itaq; primò uxorem suam in Angliam, ut ejus amicorum intercessione (si fieri posset) mandatum Regis de professione in Angliam revocaretur, sub specioso prætectu magni detrimenti quod in negotiis Regiis, eo revocato, accideret. Verum enim verò, cùm operam se lulisse planè intellexisset, ad iter tandem se disponere cœpit. Non hîc præmittendum Comitem castra sua, aliquandiu ante discessum ex Hibernia, scopetis, tormentis majoribus, pulvere bombardico, glandibus, sagittis & alio bellico apparatu, è castro Regis Dublinensi desumptis, instruxisse; &, quod crimen aggravabat, etiam postquàm Allenus Rotulorum Præfectus, præsentibus Stapleo Episcopo Mideni & Raufono Priore, expressum Regis inhibitionem ei significasset. De successu accusationum, postea anno sequenti.

Interim dum ista gererentur in Hibernia, nata est Grenovici ad Tamisum, Septembris septimo, Elizabetha, Henrici Octavi ex Anna Bolenia filia, ubi & in Ecclesia fratrum observantium baptizata. Hæc defunctis postea fratre Edwardo & sorore Maria, ad regni Anglici gubernacula accessit. Aliquantò antè, Junii nempe 24,

decessit Maria Franciæ Regina *Dotaria* Regisq; nostri soror, & in cœnobio Burgi St. Edmundi, apud Suffolcienses tumulata est. Fuerat ea Ludovici XII Gallo- rum Regis uxor, eo verò haud totos tres menses nuptias supervivente, Carolo Brandon enupta est, quem jam sororium Henricus Rex Ducis Suffolciæ titulo ornavit. Vixit postea Dux ipse supra annos 12, videlicet ad mensem Augustum anno Domini 1545. Nunc tempus postulat ut ad Hibernica redeamus.

A N N O C H R I S T I
M D X X X I V.

VEre jam appetente, Kildarius in Angliam tandem trajecit, ubi illicò, à Rege, in arcem sive (ut loquimur) turrim Londinensem iterum conjectus est, donec de criminibus objectis se purgaret, Ex Hibernia accersitus, antequàm discederet, mandatum à Rege acceperat, ut talem sibi successorem eligeret, pro cujus fidelitate, ipse vellet fide jubere. Is igitur Pontanæ (quam Droghedam vulgò dicimus) ubi navem postea conscendit, sydere infauſto, hoc tantum onus, coram Senatu Regio,

Regio, infirmis humeris permisit Thomæ primogeniti, quanquam annorum vix 21 adolescentis. Huic illud exprobrari potest, quod olim Phaëtoni, in Ovidio,

*Magna petis, Phaëton, & quæ non viribus
istis
Munera conveniunt, nec tam puerilibus
annis.*

Hoc negotium utrisque fuit exitiale: Inimici enim Familiæ Geraldinæ jam fraude rem agunt: falsos spargunt rumores Comitem (statim ut in carcerem actus est) securi percussum, ac simile malum Thomæ, duobus fratribus, & patruis impendere. Hisce figmentis temerarius hic adolescens se passus decipi, undecimo die Junii, 1400 equitibus cataphractis stipatus, ad cœnobium B. Mariæ Virginis juxta Dublin. properat, ubi gladio & imperii insignibus Cromero Cancellario frustra dehortanti resignatis, in apertam rebellionem (jactâ jam alciâ) prorumpit, ac tumultuariâ militum manu contractâ, vicinosaeros hominum cœptis suis non faventium diripit & devastat. Nobiles etiam & alios viros primarios non paucos cepit, quos

sacra-

sacramentum sibi dicere coëgit, alios ve
 ro pertinacius recusantes corripere iussit, &
 Maynothæ in carcerem compingi. De ho
 rum captivitate, Prætor & cives Dubli
 nienses certiores tacti mediocrem mittunt
 a rimatorum manum, ut deducantibus viam
 p ræcluderent, ac prædam & captivos
 ei iperent, sed eos numero plures quam
 p ræstarent invenerunt, ita ut in velitatione
 an nissis 80, re infectâ, recedere coacti fue
 rint. Ex Geraldinianis quot desiderati
 non comperi. Interim, his turbis perter
 rit in Angliam profugerunt, inter cæte
 ros melioris notæ, Stapleus Episcopus Mistræ
 de p ræstis & Raufonus Prior Hospitalis S. Jo
 hannis Hierosolymitani in Hibernia. Alia
 nam porro Archiepiscopus Dubliniensis, u
 nam Finglassio primario fisci Regii Ban
 rone, ad castrum Dubliniense (quod com
 munitati, suis impensis, instruxerat Johan
 nes Fitz-Simon unius ex urbis Senatoribus
 fecerant, & paulo postea in Angliam pro
 fugere intendens, naviculam prope portam
 Urbis quam *Dames gate* appellant, nocturne
 descendit: cæterum siue ventis adversan
 tibus, siue nautarum incuria, in litus remitt
 jectus est prope Clontarfam, unde Tami
 tam siue Ardnam, villam non ita multam
 tum distantem, progressus, ibi aliquandigu

delitescere decrevit ; quod cum Thomas
audiverit, successus felicitate contra Dub-
linienses elatior jam factus, postero die,
paulò ante lucem, illuc pervenit, Johanne
& Olivero patruis suis ac servorum nescio
quà catervâ stipatus. Tum nullâ morâ in-
terpositâ, Johannes Telingus & Nicolaus
Waserus, è famulis ejus, ut Alânium dedu-
cerent, mittuntur. Hi in domum irrum-
pentes senem è lecto violenter abripiunt &
seminudum ad herum ducunt, quem Ala-
nus, flexis genibus, ut vitæ parceret, ite-
rum iterumq; obsecrat. Verùm cum fru-
strâ animum ejus ad misericordiam flecte-
re desudâisset, ad divinas se convertit me-
ditationes, & duth in genua, ad Deum
fundens preces procumberet, in conspectu
adversarii, cetebro disperso, nefariè fuit
occisus, & sarcinæ mox disceptæ. Hoc
scelus perpetratum est Julii 28. Verum-
enimverò, authoribus & consortibus non
impune. De Thoma & patruis post dice-
tur. Cæteri variis absumpti cladibus pe-
nierunt : speciatim Telingus leprâ, & Wa-
serus, lue Venereâ. Neq; hic præter-
mittendum eodem mense, paulo ante Ala-
ni cædem, circa horam quintam antemeridi-
anâ, terræ tremorem Dublinii conti-
ngisse, qui casus adeò rarus est in Hibernia,
ut

ut quando contingit, inter prodigia habetur.

Kildarius interea, in carcere, hisce de rebus certior factus, tanquam telo mortifero confixus, mœstitiæ se totum tradidit, & paucos postea dies superstes animam exhalavit, mense Septembri, in arcis Londinensis sacello sepultus.

Sed redeo ad filium ejus, quem vulgo Thomam sericatum vocabant. Is mense Augusto Dublinium licet frustrâ obsidet: Urbs fortiter à civibus defensa est. Sed memorandus imprimis Franciscus Herbertus, qui ob egregiam fortitudinem creatus est postea Eques auratus, & in numerum illorum cooptatus qui Regi erant ab arcanis in Hibernia consiliis. Operam etiam lussit in litteris quas ad Dom. Jacobum Butlerum Ossorii primogenitum scripserat, quibus Hiberniæ medietatem ei promiserat, si secum contra Regem arma fumeret. Atqui, cum furdo se cecinisse animadverteret, ab O-Nealo & aliis adjutus, Ossorii ejusque amicorum terras ferro flammæque devastavit, ipso Dom. Butlero in velitatione quadam vulnerato & infugam conjecto. Frustrâ denique paulo postea, Carolum Reynoldum Archidiaconum Kellensem ad Paulum 3 Pontificem,

& Dominicum Poërum ad Carolum Imperatorem, copias auxiliares petitum misit.

De hac rebellionē, ut primū Rex recevit, Guilielmum Skeffingtonium Equitem auratum Hiberniæ Deputatum secundo constituit, & exercitus ei decretus, ad Geraldinos eorūque fautores debellandos : siquidem Rebus extremis, media spernenda. Item, Cromero Archiepiscopo Armachano, Cancellariatus Hiberniæ munere amoto, in ejus locum successus est Johannes Barnewallus Baro Trimletstoniensis. Sub quod etiam tempus, Patricius Finlaffius primarius Baro Scaccarii (Author libri de Causis calamitatum Hiberniæ, & earum remediis) fit primarius in Tribunali Regio Judex. Item, Thomas Luttrellus primarius communium placitorum Judex renunciatur, Geraldus Ailmerus primarius Baro Scaccarii & Guilielmus Rabazonus, patriā Leicestriensis, ærarii proquæstor. Octobris 15, Dublinium appulit Guilielmus Breretonus ordinis equestris è comitatu Cestriensi in Angliā, præmissus cum militibus 500. Breretonum sequuti sunt Musgravius & duo Martbertoni Duces, cum parva militum manu. In Houtham tertio die post appulerunt, ac

ac in transitu Dublinium versus, Thomæ Geraldino 2000 equitibus stipato prope Clontarfam obviam facti sunt, à quibus numero longè majoribus strenuè dimicantes occisi, una cum 19 è gregariis militibus, cæterique Maynotham captivi ducti. In hac velitatione, Thomam vulneratum ferunt in fronte, ab uno ex Mamertonis. Brevi postea, Octobris scil. 21, Dublinium appulit ipse Skeffingtonius bellico apparatu optimè instructus, secum ducens Leonardum Dom. Greium, Thomæ Marchionis Dorsettiæ Regis propinqui tum nuper defuncti filium juniorem, Hiberniæ Marescallum designatum. Venientem magnâ lætitiâ exceperunt Prætor & cives Dublinienses. Quibus & ille mox tradidit litteras Regis benignas, gratias ejus ob eorum fidelitatem spectatam, expressantes. Gladio authoritatis à Trimlestonio Barone postea accepto, omnia ad expeditionem contra Thomam Geraldinum necessaria ordinare animum convertit, eumque publico Edicto mox proditorem declaravit. Verùm in morbum brevi postea incidens, ac certior prætereà factus de Geraldini copiis & machinationibus cum O-Nealo, O-Connoro & aliis, expectans etiam militum & nummorum (Ecclesiæ nervorum) supplementum ex Angli-

nem jam ingruente, propositum distul-
 it, usque ad initium insequentis veris. In-
 terim verò, non parva pars Provinciæ di-
 ctæ The English Pale, (quod quasi palis cir-
 cumscripta sit) à rebellibus, incendiis & di-
 ceptionibus vastata est. Eodem tempore,
 Geraldin. in sua habuit potestate sex præ-
 dia, scilicet, *Portlester, Rathangan, Catherlagh, Ley & Athy*, è
 quibus *Maynoth & Ley* præcipua fuerunt: re-
 ceptacula, utpote exteris non solum præ-
 iosa supellectile, sed & bellico ap- paratu
 militibus instructiora. Sunt qui tra-
 dunt inducias inter Skeffingtonium & Ge-
 raldinum pactas fuisse, usq; ad quintum
 Januarii.

Sed ad alia transeamus. Hoc anno è
 migravit Patricius Culinus, Episcopus
 Rochorensis, cui illa sedes multum de-
 nit, ob memoriam Præsulum & alias An-
 tiquitates, illius præsertim ciuitatæ, litteris
 commendatas. Successit ei Hugo five Odo
 Cerbalanus, cujus Constitutiones Ec-
 clesiasticæ etiamnum extant. Hoc etiam
 anno admodum senex diem obiit Rath-
 æ in agro Limericensi, Thomas Co-
 Desmonia, sed Youghal in comita-
 Corcagiensi sepultus. Filius à nonnul-
 successor nominatur Jacobus è filio
 Mau-

ritio nepos adolescens in Anglia tum moram trahens quod competitoris ambitioni magnam fenestram aperuit. Alii autem Jacobo prorsus omisso, Johannem filium Thomæ vulgò dictum Johannem Desmonium equitem, proximum in comitatu successorem collocant, quòd is statim post mortem Thomæ, pro Comite se gesserat, & prædia omnia ad comitatum spectantia invaserat, atque Jacobum à possessione penitùs excluserat. Neq; hîc omittendum eodem anno Jacobum tum nuper ex Anglia reversum à Mauritio secundo filio Johannis ex infidiis occisum fuisse.

Interim in Anglia autoritate Parliamentariâ omnium promotionum Ecclesiasticarum primitiæ Regi concessæ. Porro decretum est, ut Rex supremum Ecclesiæ Anglicanæ in terra Caput diceretur. Horum Decretorum ad exemplum, quid postea fecerint Ordines Hiberniæ in Parlamento congregati, vid. ad annum 1536.

ANNO

ANNO CHRISTI
MDXXV.

Vere ineunte, Skeffingtonio placuit
Maynothum castrum Thomæ Ge-
aldidis primarium, ad decimum à Dub-
linio lapidem, quod Thomas præsidio va-
ido firmaverat, obsidere. Militiæ igitur
lorem secum ducens, Martii 15, locum
obsidione cingit. In initio, condiciones
itis æquæ obsessis proponebantur: Ve-
um iis rejectis, mœnia castri tormentis
majoribus verberari cœpta: Postquàm
erò, per unam septimanam, vel circiter,
conquassata fuissent, Christophorus Pare-
Thomæ collactaneus, cujus præsertim
dei castri tutela commissa fuerat avaritiâ
decus secretò cum Skeffingtonio pacisci-
tur, pro certa pecuniæ summa sibi penden-
da, se castrum ei traditurum: Designat
porrò modum & tempus, atqui satis stul-
tâ nullâ mentione factâ de futura sua se-
curitate. Nocte præstitutâ præsidarios
erios facit, iisque deinde

 Somino vindque sepultis,

F

Castrum

Castrum, scalis admotis, paulò ante lucem, Breretonò inter primos ascendente, facile captum est, ad pauci illi qui resistebant occisi. In castro, præter commeatum & bellicum apparatus, magna pretiosæ supellectilis vis reperta fuit. Eodem & ipso die, Pareisius, receptâ pecuniâ promissâ, ultimo supplicio affectus est; aliis vicem ejus miserantibus, quasi summo jure cum eo actum esset, aliis factum laudantibus, ut justam, juxta illud,

— *Neque enim Lex æquior ulla est,
Quàm necis artifices arte perire suâ.*

Cum Pareisio, etiam aliquot alii captivi pœnam luerunt confimilem, inter quos numeratur Decanus Darensis.

His peractis, præsidio novo ibi relicto, Skeffingtonius triumphantis more, Dublinium reversus est. Dum hæc aguntur, Thomas à Conatia reversus, ab O-Conno-ro & aliis multis magnæ potentiae viris adjutus, coactis (uti ferunt) 7 hominum millibus, ad obsidionem solvendam properat: Caterum, in itinere, de capto castro certior factus, labascere cœpit, & militum non pauci (ut plerumque fit ab adversa fortuna) indies domum dilapsi: Utcunque

Utrunque, iter institutum continuavit. Skeffingtonius è diverso, cognito ejus accessu, commissâ Breretonô Dublinii præfecturâ, signa adversus eum extulit, & prope Naasam in agro Kildariensi copiis ejus appropinquavit. Paulo verò antequàm acies sibi mutuò occurrerunt, displo-
sis duobus vel tribus tormentis æneis, non pauci è Geraldinianis prostrati sunt, id quod cæteros ita conterruit, ut quasi visi simul & victi fugam pauci primum, deinde solutis ordinibus universi ceperint. In fugâ præterea multi cæsi & nonnulli capti. Skeffingtonius deinde Rathanganum & alia Geraldini castra brevi ad deditionem compulit. Interim ex Anglia novum militum supplementum mittitur, sub ductu Guilielmi *Sentlo* & aliorum: Hos ad defensionem Anglicæ illius regionis, quam *The English Pale*, vocant, in præsidiis aptè dispositis locavit.

Geraldino jam omnia indies arctiora fuerunt, adeò ut novas sæpè latebras tandem eligere coactus fuerit, & prædis noctu plerumque abactis, seq; suosque sustinere. Neque eum latuit his malis concussam suorum fidem. Amisit porro, sub hoc tempus, Johannem Burnellum, unam è primariis consiliariis suis, qui à Jacobo Dom. Butle-

ro captus in Angliam missus est, ad causam suam ibi dicendam, ubi ultimo supplicio affectus est. Quapropter, in his angustiis, à Leonardo Dom. Greio, qui cum exercitu ad limites Momoniæ contra eum profectus est, ad colloquium admissus, culpam agnoscit, & Greii operam implorat, in venia à Rege obtinenda. Sunt qui asserunt Greium absolutè veniam ei promississe. Ut ut res fuerit, Thomas Greio in manus se tradidit, & Dublinium deductus, inde sub autumnum, in Angliam captivus missus est, cum litteris tamen in ejus gratiam ad Regem conscriptis: in ipsa verò via ad Windeforam, ubi Rex tunc morabatur, à ministris Regiis interceptus est, & in arcem Londinensem eonjectus, unde postea ad ultimum supplicium subeundum emissus, ut suo loco narrabitur.

Dum hæc geruntur, Skeffingtonius, ut rebellium copias distraherentur, se ad expeditionem in Ultoniam parat. Verùm statim ac Conus O-Nealus hæc intellexisset, per nuntium, colloquium cum eo submisit orat. Annuit ille: & die præstituto, ambo cum viris aliquot primariis utrinque admissis, Pontanæ convenerunt, deque pace egerunt, quæ & Julii 26, certis conditionibus composita est, ac O-Nealus

Nealus in gratiam receptus.

Maii 11, Jacobus Dom. Butlerus Hiberniæ Quæstor fit etiam Hiberniæ Thalassiararcha sive Admirallius, & non ita diù postea, vivente adhuc patre, Vicecomes Thurlesius, quo etiam tempore Leonardus Dom. Greius Vicecomes Graniæ renunciatur. Item Septembris 13, Thomas Eustacius fit Baro Kilcullinensis, & Richardus Powerus Eques auratus, Baro *le Power & Coroghmore*; Horum prior ad Vicecomitis Baltinglassensis honorem postea ascendit.

Vacaverat jam diù sedes Dubliniensis, quando Henrico Regi visum est tandem præficere Georgium Brounum ordinis Eremitarum S. Augustini in Anglia Provincialem, qui sedis suæ temporalibus relictus est Martii insequentis 23.

Sub finem Decembris, mortem obiit Guil. Skeffingtonius Hiberniæ Deputatus, in Prioratu de Kilmainam, unico milliari à Dublinio distante, unde corpus Dublinium deportatum, ibi in Ecclesia S. Patricii, insigni, pro dignitate, funere, sepultum est. Monumentum postea illius memoriæ erectum est Skeffingtoniæ, apud Leicestrienses in Anglia, ubi habitaverat, & quæ familiæ ejus nomen dederat. Hunc

Hiberni Bombardarium appellarunt, quod tormentorum *bellicorum Præfectus fuerat in Anglia. In Skeffingtonii defuncti locum, à Senatu Regio, pro tempore, mox sussectus est Leonardus Dom. Greius, qui etiam à Rege paulò postea approbatus, titulo Deputati Regis & Henrici Ducis Richmondiae & Somersettiae, Hiberniae Locumtenentis. Vitam etiam cum morte commutavit hoc anno Johannes Courcaus Baro Kinsalius, vir antiquae & claræ familie, sed quæ alternantis fortunæ vices experta est. Successit Geraldus filius. Et ut annum concludamus, Pestis dira hoc anno multos mortales absumpsit, præsertim in Ultonia.

ANNO

ANNO CHRISTI

MDXXVI.

SUB hujus anni initium, Greii in manus se tradiderunt Thomæ Geraldini quinq; patruī, Jacobus, Oliverus, Richardus, Johannes & Walterus, à quo in Angliam captivi missi sunt. Atq; ita tandem Rebellio hæc Geraldiniana, in qua Rex, è fisco suo Anglicano, 20 millia, vel ut alii, 40000 librarum monetæ *Sterlingæ* expendemat, confecta est. Fama tenet patruorum tres, Jacobum nempe, Richardum & Walterum, qui nepoti saniora primùm dederant consilia, & à tam infelici & funesto proposito deterrere desudâssent, licet postea & ipsi cedentes cæteris se adjunxerint, de se benè semper sperâsse, donec in trajectu, navis in qua vehebantur nomen à gubernatore *Vaccam* esse didicissent, tum verò animum iis protinùs concidisse, ob vaticinium quod audiverant, quo ferebatur Comitis cujusdam quinq; filios in utero vacæ in Angliam olim deportandos, sed nunquam postea reversuros. Ut ut fuerit,

fuerit, ii omnes in Anglia, tam nepos
 scil. quàm patrui, ob læsam majestatem,
 ad mortem damnati proditorum suppli-
 cium pertulerunt, tertio die insequentis
 Februarii. Sic sanguis plerumq; sangui-
 nem elicit. Interea, Geraldus Thomæ
 frater junior 13 annorum puer, à sedula
 sua nutrice subductus, curæ Thomæ Leve-
 rufi (quì postea Episcopus evasit Da-
 rensis) commissus est, à quo datâ tandem
 fugiendi occasione, in Galliam primùm,
 deinde in Belgium, ac demùm in Itali-
 am deductus, ad Cardinalem Polum,
 quocum honorificè tractatus degebat.
 Tandem verò ab Edwardo Sexto, A-
 prilis 25, 1552, possessionibus prima-
 riis, & à Maria Regina, post bienni-
 um, mense nimirum Maio 1554, pri-
 stino honori restitutus est. De miran-
 da ejus evasione, è fovea profunda, in
 quam, inter venandum fortuitò, cecide-
 rat, dum in Italia hæreret, vide Stani-
 larstium.

Compte Ut verò ad hunc annum redeamus,
moy athen Maii primo, Parlamentum, sub Greio,
chat. a. inchoatum est Dublinii, in quo, Ge-
 raldus Comes Kildariensis defunctus
 1536 proditor declaratus est; eodemque
 tempore Johannes fitz-Gerald Eques

auratus & Oliverus fitz-Gerald Thomæ patrui, Jacobus, Johannes & Edwardus filii Walteri Delahidi de Moyclare ordinis equestris, Johannes Burnellus, Richardus Walsheus Rector Loughseudiensis, Carolus Reynoldus Archidiaconus Kellenfis, ac alii nonnulli Majestatis læsæ rei peraguntur, eorumque latifundia omnia fisco addicuntur. Tunc etiam matrimonium Regis & Catharinæ, lege lætâ, declaratur irritum, ejusque matrimonium cum Anna Bolenia initum adjudicatur validum. In eodem etiam Parlamento, omnes possessiones quas in Hibernia habuerunt Dux Norfolkiciæ, Baro Barkleius, Comes Waterfordiciæ & Salopiciæ, necnon hæredes femellæ Comitis Ormoniciæ, (in Angliâ contiguè degentes) fisco Regio, ob absentiam & incuriam in suis tutandis, adjudicatæ sunt. Item consimilem habuerunt sortem omnes Angliæ Abbates & Priores quibus prædia & possessiones erant in Hibernia, Abbas nempe Furnesensis, Abbas cœnobii S. Augustini Bristoliciæ, Prior Ecclesiæ Christi Cantuariæ, Prior Lanthoniensis, Prior Cartmellensis, Abbas Kenshamensis, Abbas sive Prior Osneyensis, Abbas

bas five Prior Bathoniensis & Magister
 S. Thomæ de Acres, cum cautionibus
 tamen nonnullis in Statuto eo *Absen-*
tium expressis. Tunc porro constitu-
 tum est Henricum Regem Ecclesiæ Hi-
 bernicæ supremum in terra Caput
 dicendum: Eique concessæ cunctarum
 promotionum Ecclesiasticarum Primitiæ,
 siue *Annates*, ut vocant, & vicef-
 mæ partes. Lata item est lex, ne
 quis, sub multâ, Romam deinceps,
 quacunque de causa, provocaret: I-
 tem alia, quâ, abrogata est authori-
 tas Pontificis Romani, in Hibernia.
 Eodem etiam tempore latâ lege suppri-
 muntur & Regi conceduntur Cœnobია
 de Bectif, S. Petri juxta Trimmam,
 Douk, Duleek, Holm-Patric, Bal-
 tinglafs, Grane, Tagh-Moling, Dun-
 brody, Tintern, Ballibogan, Hoggis
 & Fernes. Ac speciali alio Statuto,
 Prioratus S. Wolstani in agro Kildari-
 ensi. Ut alia denique in eo Parla-
 mento edita prætermittam, tunc tem-
 poris Tributa, Impositiones & Exacti-
 ones Hibernorum ex Anglorum colo-
 niis, sub protectionis prætextu, peni-
 tûs exterminantur; Item omnes ag-
 noscentes se Regis esse subditos Ser-
 mone

Ann an
 chro 1200
 1215
 1216
 1217
 1218
 1219
 1220
 1221
 1222
 1223
 1224
 1225
 1226
 1227
 1228
 1229
 1230
 1231
 1232
 1233
 1234
 1235
 1236
 1237
 1238
 1239
 1240
 1241
 1242
 1243
 1244
 1245
 1246
 1247
 1248
 1249
 1250
 1251
 1252
 1253
 1254
 1255
 1256
 1257
 1258
 1259
 1260
 1261
 1262
 1263
 1264
 1265
 1266
 1267
 1268
 1269
 1270
 1271
 1272
 1273
 1274
 1275
 1276
 1277
 1278
 1279
 1280
 1281
 1282
 1283
 1284
 1285
 1286
 1287
 1288
 1289
 1290
 1291
 1292
 1293
 1294
 1295
 1296
 1297
 1298
 1299
 1300
 1301
 1302
 1303
 1304
 1305
 1306
 1307
 1308
 1309
 1310
 1311
 1312
 1313
 1314
 1315
 1316
 1317
 1318
 1319
 1320
 1321
 1322
 1323
 1324
 1325
 1326
 1327
 1328
 1329
 1330
 1331
 1332
 1333
 1334
 1335
 1336
 1337
 1338
 1339
 1340
 1341
 1342
 1343
 1344
 1345
 1346
 1347
 1348
 1349
 1350
 1351
 1352
 1353
 1354
 1355
 1356
 1357
 1358
 1359
 1360
 1361
 1362
 1363
 1364
 1365
 1366
 1367
 1368
 1369
 1370
 1371
 1372
 1373
 1374
 1375
 1376
 1377
 1378
 1379
 1380
 1381
 1382
 1383
 1384
 1385
 1386
 1387
 1388
 1389
 1390
 1391
 1392
 1393
 1394
 1395
 1396
 1397
 1398
 1399
 1400
 1401
 1402
 1403
 1404
 1405
 1406
 1407
 1408
 1409
 1410
 1411
 1412
 1413
 1414
 1415
 1416
 1417
 1418
 1419
 1420
 1421
 1422
 1423
 1424
 1425
 1426
 1427
 1428
 1429
 1430
 1431
 1432
 1433
 1434
 1435
 1436
 1437
 1438
 1439
 1440
 1441
 1442
 1443
 1444
 1445
 1446
 1447
 1448
 1449
 1450
 1451
 1452
 1453
 1454
 1455
 1456
 1457
 1458
 1459
 1460
 1461
 1462
 1463
 1464
 1465
 1466
 1467
 1468
 1469
 1470
 1471
 1472
 1473
 1474
 1475
 1476
 1477
 1478
 1479
 1480
 1481
 1482
 1483
 1484
 1485
 1486
 1487
 1488
 1489
 1490
 1491
 1492
 1493
 1494
 1495
 1496
 1497
 1498
 1499
 1500
 1501
 1502
 1503
 1504
 1505
 1506
 1507
 1508
 1509
 1510
 1511
 1512
 1513
 1514
 1515
 1516
 1517
 1518
 1519
 1520
 1521
 1522
 1523
 1524
 1525
 1526
 1527
 1528
 1529
 1530
 1531
 1532
 1533
 1534
 1535
 1536
 1537
 1538
 1539
 1540
 1541
 1542
 1543
 1544
 1545
 1546
 1547
 1548
 1549
 1550
 1551
 1552
 1553
 1554
 1555
 1556
 1557
 1558
 1559
 1560
 1561
 1562
 1563
 1564
 1565
 1566
 1567
 1568
 1569
 1570
 1571
 1572
 1573
 1574
 1575
 1576
 1577
 1578
 1579
 1580
 1581
 1582
 1583
 1584
 1585
 1586
 1587
 1588
 1589
 1590
 1591
 1592
 1593
 1594
 1595
 1596
 1597
 1598
 1599
 1600
 1601
 1602
 1603
 1604
 1605
 1606
 1607
 1608
 1609
 1610
 1611
 1612
 1613
 1614
 1615
 1616
 1617
 1618
 1619
 1620
 1621
 1622
 1623
 1624
 1625
 1626
 1627
 1628
 1629
 1630
 1631
 1632
 1633
 1634
 1635
 1636
 1637
 1638
 1639
 1640
 1641
 1642
 1643
 1644
 1645
 1646
 1647
 1648
 1649
 1650
 1651
 1652
 1653
 1654
 1655
 1656
 1657
 1658
 1659
 1660
 1661
 1662
 1663
 1664
 1665
 1666
 1667
 1668
 1669
 1670
 1671
 1672
 1673
 1674
 1675
 1676
 1677
 1678
 1679
 1680
 1681
 1682
 1683
 1684
 1685
 1686
 1687
 1688
 1689
 1690
 1691
 1692
 1693
 1694
 1695
 1696
 1697
 1698
 1699
 1700
 1701
 1702
 1703
 1704
 1705
 1706
 1707
 1708
 1709
 1710
 1711
 1712
 1713
 1714
 1715
 1716
 1717
 1718
 1719
 1720
 1721
 1722
 1723
 1724
 1725
 1726
 1727
 1728
 1729
 1730
 1731
 1732
 1733
 1734
 1735
 1736
 1737
 1738
 1739
 1740
 1741
 1742
 1743
 1744
 1745
 1746
 1747
 1748
 1749
 1750
 1751
 1752
 1753
 1754
 1755
 1756
 1757
 1758
 1759
 1760
 1761
 1762
 1763
 1764
 1765
 1766
 1767
 1768
 1769
 1770
 1771
 1772
 1773
 1774
 1775
 1776
 1777
 1778
 1779
 1780
 1781
 1782
 1783
 1784
 1785
 1786
 1787
 1788
 1789
 1790
 1791
 1792
 1793
 1794
 1795
 1796
 1797
 1798
 1799
 1800
 1801
 1802
 1803
 1804
 1805
 1806
 1807
 1808
 1809
 1810
 1811
 1812
 1813
 1814
 1815
 1816
 1817
 1818
 1819
 1820
 1821
 1822
 1823
 1824
 1825
 1826
 1827
 1828
 1829
 1830
 1831
 1832
 1833
 1834
 1835
 1836
 1837
 1838
 1839
 1840
 1841
 1842
 1843
 1844
 1845
 1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300
 2301
 2302
 2303
 2304
 2305
 2306
 2307
 2308
 2309
 2310
 2311
 2312
 2313
 2314
 2315
 2316
 2317
 2318
 2319
 2320
 2321
 2322
 2323
 2324
 2325
 2326
 2327
 2328
 2329
 2330
 2331
 2332
 2333
 2334
 2335
 2336
 2337
 2338
 2339
 2340
 2341
 2342
 2343
 2344
 2345
 2346
 2347
 2348
 2349
 2350
 2351
 2352
 2353
 2354
 2355
 2356
 2357
 2358
 2359
 2360
 2361
 2362
 2363
 2364
 2365
 2366
 2367
 2368
 2369
 2370
 2371
 2372
 2373
 2374
 2375
 2376
 2377
 2378
 2379
 2380
 2381
 2382
 2383
 2384
 2385
 2386
 2387
 2388
 2389
 2390
 2391
 2392
 2393
 2394
 2395
 2396
 2397
 2398
 2399
 2400
 2401
 2402
 2403
 2404
 2405
 2406
 2407
 2408
 2409
 2410
 2411
 2412
 2413
 2414
 2415
 2416
 2417
 2418
 2419
 2420
 2421
 2422
 2423
 2424
 2425
 2426
 2427
 2428
 2429
 2430
 2431
 2432
 2433
 2434
 2435
 2436
 2437
 2438
 2439
 2440
 2441
 2442
 2443
 2444
 2445
 2446
 2447
 2448
 2449
 2450
 2451
 2452
 2453
 2454
 2455
 2456
 2457
 2458
 2459
 2460
 2461
 2462
 2463
 2464
 2465
 2466
 2467
 2468
 2469
 2470
 2471
 2472
 2473
 2474
 2475
 2476
 2477
 2478
 2479
 2480
 2481
 2482
 2483
 2484
 2485
 2486
 2487
 2488
 2489
 2490
 2491
 2492
 2493
 2494
 2495
 2496
 2497
 2498
 2499
 2500
 2501
 2502
 2503
 2504
 2505
 2506
 2507
 2508
 2509
 2510
 2511
 2512
 2513
 2514
 2515
 2516
 2517

mone habitūque Anglico uti jubentur. Simili olim usum fuisse consilio Julium Agricolam, ut Britannorum veterum mores facilius emolliret, cū linguam Romanam habitūque honorem introduce-
ret, è Tacito discimus.

Sub hoc tempus, O-Connorus magna suorum caterva ex Ofalia, stipatus, in Carbriam, agri Kildariensis regiunculam, irruit, ubi prædia undique diripuit & incendit. Interim verò Trimletstonius Cancellarius & Brabazonus ærarii Proquæstor, convocatâ tumultuariâ militum manu, in Ofaliam festinârunt, ubi & viculos non paucos incenderunt, & prædas egerunt. De his ut certior factus est O-Connorus, quantâ potuit festinatione, in Ofaliam ediiit. Interim Breretonus, à Depu-
tato & Senatu Regio, ad colloquium cum Cono O-Nealo, sub Ultoniæ li-
nite, mittitur, ubi pacis conditiones à Skeffingtonio prius factæ demum confir-
mantur. Nam conquestus fuerat O-Nealus Skeffingtonium pacta violâsse. Hoc etiam anno placuit Henrico Regi mandare ad Prætorem & cives Warfordiæ Guilielmum *Wise* armigerum, cum literis gratiosis, & (in do-
mum honorarium) pileo, quem a Cap of Maintenance

Maintenance vocant, Prætori Urbis in perpetuum præferendo. His antea, per eundem nuntium, ob spectatam urbis fidelitatem, gladium miserat deauratum, Prætori præferendum.

Mortem obiit hoc anno Traleia in Kerria, Johannes Comes Desmonia, cum eo honore, exiguo admodum tempore, gavisus fuisset, successorem relinquens Jacobum filium, cujus ambitio se continere non potuit, nam novas illicò turbas in Momonia concitare cœpit. Ad insolentiam ejus tempestivè reprimendam, missus est Jacobus Vicecomes Thurlesius, qui copiis contractis, agros ejus in comitatu Limericensi ineunte Augusto, vastavit, ac semirutum ejus castrum de *Lough-gir* restauravit præsidioque contra eum firmavit. De his malis, Desmonius, in Kerria tunc temporis degens, certior factus, alia porrò graviora metuens labascere cœpit, errorem suum vidit, & de litteris supplicibus ad Greium mittendis deliberavit, ut æquas aliquas pacis condiciones obtineret. Utcunque propositum ad tempus distulit. Quid de hac re postea fecerit, in anno sequenti narrabitur. Interim Ormonius filiusq; ejus Thurlesius ad O-Brieni pontem profecti castrum obsidione cingunt. Præsidarii ve-

per- rò diem unum vel alterum obsidionem to-
eun- lerantes, tormentorum bellicorum dispo-
deli- sione conterriti, castrum deseruerunt, ac
Præ- fugæ se mandaverunt. Dirutis deinde
Ker- castro & ponte, Ormonius & Thurlesius
n eo Limericum redierunt.

E vivis excessit paulo antè, 4 nempe Ka-
gavi- lendas Maias, Thomas Lalæus ordinis Mi-
aco- norum Archiepiscopus Tuamensis, cùm
non annos præfuisset fermè 22, & Galviæ in
omo- in ecclesia cœnobii Minoritarum, sub eo-
ejus dem tumulo sepultus est quo prædecessor
aco- ejus Mauritius de Portu. Successit Chri-
con- stophorus Bodekinus Episcopus Duacen-
ensi- sis, patriâ Galviensis, qui & ecclesiam Dua-
tum- censem commendatarius rexit. Nec præ-
præ- termitti debet quem abstulit & hic annus
s ma- Johannes Bennetus aliis Ferretus Episco-
pori- pus Corcagiensis & Clonensis. Successit ei
avio- Dominicus Tirræus Rector ecclesiæ Shan-
uum- donensis, ab Edmundo Casseliensi Archie-
eius- piscopo assistentibus Rossensi, Limeric. &
qua- Imelac. Episcopis consecratus. Idem eti-
que- am annus ultimus erat Henrico Richmō-
id d- diæ Somersetæq; Duci, Henrici Regis (ex E-
nar- lizabetha Blounta) filio illegitimo, vulgò
eju- dicto Henrico *fitz-Roy*, adolescenti multis
fecti- animi corporisq; dotibus illustri, quem an-
i ve- te annos aliquot Rex *Locum-tenentem* Hi-
berniæ

berniæ constituerat, licet administratio in
ejus Deputatos, in Skeifingtonium pri-
mum, deinde in Kildarium, ac postremo
in Greium (uti supra diximus) collata es-
set. Obiit ad S. Jacobi prope Westmo-
nasterium, July 22, improles. Ejusque
mortem Rex longo post tempore lu-
xit.

ANNO CHRISTI
MDXXXVII.

APrilis 23, Greius, copiis collectis,
expeditionem in Ofaliam, contra
Carolum O-Connorum, suscepit, ac
sub finem ejusdem mensis, hosticum
ingressus est: Sed continuis pluviis
impeditus, sine fructu sperato. Bre-
vi postea adversus Cavenachos primum,
deinde contra O-Carollum & alios vi-
cinos, signa extulit, quos omnes sub-
mittere coegit, dein supplices cum
obsidibus in fidem recepit. Dum hæc
geruntur, supplicavit Jacobus Comes
Desmonia, litteris ad Greium missis,
ut ejus opera, in Regis gratiam reci-
peretur, culpam precibus deprecatus,
& submissionem scriptis juramento fir-
mandis

mandis pollicitus. Tam diù tamen promissis cum lactabat, ut præ com-
meatus inopiâ, re infectâ, Dublinium
cum exercitu redire coactus fuerit.
Delegatos tamen reliquit quibus pote-
statem cum Desmonio concludendi
contulit. Hi Clonmellam progressi d-
em constituunt, quo Comes illuc ad
colloquium veniret. : Verùm abnu-
it ille, dicens se opidum muris cinctum
non ingressurum. Delegati igitur, ne
hoc submissioni ejus esset impedi-
mentum consentiunt (quàm providè non
pronuncio) se ei occursuros in ipso lo-
co ubi castrametatus est. Atque ibi
quidem is tandem coram iis, fidelitatis
juramentum Regi præstitit, ac ad il-
lud observandum, Thomam filium ne-
thum, cognomento Rufum, in Angliam
obsidem misit. Comes deinde omnium
delictorum veniam obtinuit, & in gra-
tiam receptus est.

Circa hæc tempora, simulas inter
Greium & Ormonium in apertas ini-
micitias erupit, ejus exitus hic fuit,
ut Greius, animi ingentis homo, hinc
irritatus, copias quasdam emisit, qui-
bus Ormonii & amicorum territoria
direptionibus fuerunt vastata. Simul-

tas

tas initium sumpsit ex indignatione quam contra Greium conceperat Ormonius, tanquam familiæ Geraldinorum indulgentiorem. Cæterum dissidia hæc, necnon alia inter Greium & Brounum Archiepiscopum Dubliniensem, Allenum Rotulorum Præfectum & alios, Greio fuerunt tandem pernities.

Nunc Ultonia me revocat. Deceverat O-Nealus, à fide jam resiliens copias quasdam in Lecaliam mittere, sub ductu filii sui, ad castrum Regis de *Ardglas* occupandum. Greius statim ut hæc intellexisset, copias convocat. Verùm, antequàm signa Ultoniam versùs promoveret, consiliariorum Regionum monitu, Trinletstonium Cancellarium, necnon Stapleum Episcopum Midensem & Ailmerum primum Justitiarium delegatos mittit, ut cum O-Nealo, ad Ultoniæ limitem, colloquerentur. Ad diem conductum convenerunt, & post multa verba ultro citroque, de gravaminibus objectis, habita, submisit se tandem O-Nealus, & uterque exercitus post pauculos dies solutus.

Hyeme ingruente, Dublinium appulerunt ad Remp. constituendam, à Re-

ge missi quatuor Delegati, Antonius Sentlegerus, Cantianus, (eques postmodum auratus magni nominis) Georgius Powletus, Thomas Moylus & Guilielmus Barnesius. Hi, regiâ fulciti authoritate, de nuperæ proditionis participibus primariis inquirunt: In eaque re moderatè se gerunt. Cæteris mox criminum amnestia & venia conceditur. Hi porro, unâ cum aliis à Senatu Regio adjunctis, authoritate si-
ve *Commissione* Regiâ, ad annuos Fisci fructus augendos, possessiones jampridem Coronæ annexas, pro termino 21 annorum elocant, annuis reservatis redditibus in Fiscum pendendis. Horum denique operâ, Greius & Ormonius sibi mutuò reconciliati sunt. Verum-
enimverò, direptiones in Ormonii territoriiis, de quibus suprà fit mentio, post Ormonii obitum, inter alia crimina objecta, Greio tandem fuerunt exitio. Sed de hac re, postea suo loco.

Obiit hoc anno, circa Julium mensem, Hugo sive Odo O-Donellus Eques auratus, Tirconelliæ Dynasta, de quo suprà dixi, cui successit filius Magnus (sive, ut in ore vulgi, *Manus*,) electione

ctione populari, ad saxum juxta Ecclesiam de *Kilmacrenan*, suis ceremoniis pro more inauguratus.

In Anglia interim Octobris 12, (in vigilia sc. translationis S. Edwardi Regis,) Jana Regina, *Femina* (ut Polydorus) *probatissima, formæque æquæ ut moribus ornatissima*, partus doloribus diù luctata, ad Hamtoni curiam in lucem edidit Edwardum, qui ex utero matris excisus est. Regina biduo tantum superstes vitam cum morte commutavit, & Windesoræ honorificè sepulta est. Variantes virorum doctorum sententias, de casibus quibus licita sit sectio Cæsarea, petas ex Theophilo Raynau-do, in libro de Ortu Infantium contra naturam, per sectionem Cæsaream. Die 18 ejusdem mensis, jam dictus Edwardus creatus est Walliæ Princeps, Dux Cornubiæ & Comes Cestriæ.

ANNO

A N N O C H R I S T I

M D X X V I I I.

OBeunti 25 Julii Johanni Barnewallo Baroni Trimletstonio Hiberniæ Cancellario, Johannes Allenus Rotulorum Præfectus, die ultimo ejusdem mensis, à Senatu Regio, in Prioratu de Kilmainam convocato, successor designatus est, sub alio tamen nomine, siquidem factus est eo tempore magni Sigilli Custos, sicut & 18 Octobris proximè sequentis, Regis mandato, Hiberniæ Cancellarius.

Grius (Deputatus) hoc anno, sub initium Maii, impetum fecit in Lecaliam, cujus magnam partem incendiis & direptionibus vastavit. Speciatim Ecclesiam Cathedralem S. Patricii Duni prophanasse dicitur, & igne injecto accendisse. Tum porro tumultum Sanctorum Patricii Columbæ & Brigidæ à Ductore quodam ibi demolitum ferunt. Ut ut fuerit, Grius hujus templi prophanatione & combustionem, inter alia ei objecta crimina, in Anglia postea oneratus, in judicium protractus est, ad mortem damnatus & securi percussus. Qua de re postea.

stea. Sub eodem etiam tempore, inter cæteras imagines celebriores, ad quas peregrinationes institui solebant, statua B. Mariæ Virginis in cœnobio Canoniorum Regularium Trimmæ tunc asservata, combusta fuit, & donaria peregrinantium inde ablata. Eandem aleam subierunt Imago Christi crucifixi in cœnobio Balliboganensi, & Baculus S. Patricii, in Ecclesia Cathedrali S. Trinitatis Dublinii, quem ab Armacha abstulerat Guilielmus filius Aldelmi, & illi Ecclesiæ anno 1180, dono dederat. Similiter factum in aliis locis per multis, ad Angliæ exemplum.

Circa hæc tempora, vivis exemptus est Quintinus, ordinis Minorum Episcopus Clonmacnoisensis, cùm sedisset annos plùs minùs 22. Nec silentio prætereundus videtur qui hoc anno jam senex obiit, Richardus Nugentus Baro Delvinus, de quo suprà diximus. Ex hujus posteris masculis, Richardo, Jacobi Regis gratia, Comitis Westmidiaë titulus accrevit.

ANNO CHRISTI
MDXXXIX.

INeunte Maio, Greius expeditionem, adversus Conum O-Nealum, in Ultoniam suscepit, in qua, Armachæ (ubi biduum transegerat) pepercit: Cæterarum regiones vicinas, nemine ferè obistente, rapinis & incendiis depopulatus est: tumq; cum prædis opimis, ad sua rediit.

Mense Augusto sequenti, O-Nealus (ut jacturam quam fecerat resarciret) ejusque suasu, O-Donellus, conjunctis viribus, in Anglorum fines irruerunt, ac inter cætera mala quamplurima Atherdæam in agro Louthensi, & Navanam in Midia incenderunt. Greius contra, de his certior factus, quamprimum potuit, copiis suis, & aliis è comitatibus Dublinensi, Midensi, Kildariensi & Louthensi collectis, adversus eos, movit, prælioque tandem commisso, ad vadum de *Belabo*, profligavit. Occisi ex Hibernicis 400; cæteri fugæ se manderunt.

Prælio finito, Jacobus *siz-Simon* Præ-

tor Dubliniensis, Michaël Courcæus Prætor Pontanensis, Geraldus Ailmerus summus in Tribunali regio Judex & Thomas Talbotus de *Malabide* à Deputato creati sunt Equites aurati. In hoc prælio, admodum strenuè se gessit Jacobus Flemingus Baro Slanius. Greio hoc bello occupato, ansam protinus arripuerunt O-Connorus Ofaliensis, ex una parte, & O-Tolus, ex altera, Anglorum limites ingrediendi, ibique agros vastârunt, ac ædes & prædia non pauca diripuerunt & incenderunt.

Tanta fuit hac æstate in Hibernia siccitas, ut quamplurimi fluvii fermè siccati fuerint. Autumnus prætereà valdè morbosus fuit, febribus & dysenteriiis ubiq; grassantibus, unde multi mortales perierunt. Autumnum sequuta est Hyems frigidissima, ita ut ex frigore pecora passim perirent.

Hac tempestate, plurimi Abbates & Priores eorūque cœtus in Hibernia, Cœnobiarcharum in Anglia vestigiis insistentes, cœnobia sua resq; omnes Regi, per chartas, obtulerunt: Illisq; postea assignatæ sunt pensiones, ex redditibus quos Rex sibi reservârat annuatim quàm diu viverent, persolvenda,

dæ. Atque latâ demum lege in Parlamento, omnium Hiberniæ cœnobiorum dispositio Regi confirmata est. Sed hæc anno 1541.

Sequitur jam Catalogus Præfectorum cœnobiorum, qui ante tempus suppressionis, loca suffragiaque habuerunt inter Proceres, in Comitibus Parlamentariis.

Mellifontis.

S. Thomæ juxta Dublin.

B. Mariæ Virginis juxta Dublin.

Baltinglassæ.

Jeripontis.

Tinternæ.

Abbates

Doulskæ.

Tractonæ.

Donbrodiæ.

Magii al. Nenai.

Wetheniæ, vulgò Wonîæ.

Rosglassæ, al. Mon. S. Evinî.

Bectiffæ.

Bathtoæ.

Priores	S. Johannis Hierosolymitani.
	S. Trinitatis Dublin.
	S. Petri novæ villæ juxta Trim-
	nam.
	Conallæ.
	Kenlisæ, in Ossoria.
	S. Patricii de Duno.
	Omnium Sanctorum juxta Dub-
	lin.
	S. Edmundi Athassel.
	Killaghæ.
	B. Mariæ Lovidiæ, al. Louthæ.

Ex his, constanter summoniti tres primi Abbates, & Prior S. Johannis Hierosolymitani, ceteri, præsertim longè dis-
fiti, raro.

Ex Episcopali ordine hoc anno obierunt Walterus Welleflæus Episcopus Darenfis, Johannes Pursellus Episcopus Fernensis & Richardus Hogainus ordinis Minorum Episcopus primum Laonensis, deinde paulò ante obitum, Clonmacnoisensis. Welleflæo successit Guilielmus Miaghus, qui consiliariis Regiis paulò post annumeratus est, Pursello, Alex-

Alexander Devereux, sive de Ebroico, Abbas Donbrodienſis, & Hogaiño, Florentius al. Flanus Gerawanus, Minorita, à Paulo 3 Pontifice, proviſus 5 Decembris hoc anno, & temporalibus (ut loquimur) ſive prædiorum Episcopatum fructibus reſtitutus, Homagio prius Regi pro more præſtito, Septembris 23, 1541.

Fato etiam functus eſt Auguſti 26, Petrus Butlerus Comes Ormonia & Offoria, ingreſcente ſenectute, & Kilkennia in choro Eccleſiæ Cathedralis S. Canici tumulatus eſt. Hic ex Margareta Geraldina (præter ſex filias) filios reliquit Jacobum primogenitum, cui ei in honore ſucceſſit, & Richardum, quem Edwardus Sextus Vicecomitem de Mountgarret creavit, 23 Octobris 1550. Comitem, paucis poſt annis occuſa eſt jam dicta uxor ejus, heroina rerum prudentiâ & pectoris magnanimitate, ferè ſupra muliebrem ſexum, præſtituta. Inter alia munificentie teſtimonia, Scholam fundavit Kilkennia, proinde cœmeterium Eccleſiæ Cathedralis, è Guinea, tanquàm è Trojano equo, multi regis roderunt viri eruditione poſteà clari. ſus prætereà ſuaſu, maritus Polymitarario,

rarios & alios peritissimos artifices, Flandria aliisq; transmarinis regionibus ductos Kilkennix collocavit.

Sed ut pergam. Hic annus supremus etiam erat Cornelio sive *Concobar* O-Brieno Tuomonix Dynastæ, cui successit, populari electione, Maurus frater junior, de quo plura postea.

Sub initium veris, duæ naves & una triremis à civibus Waterfordiensibus Woodloco duci committuntur, 40 militibus attributis, quibus perfidia Finini O-Driscoli pœnas sumeret, & acceptum ab eo damnum resarciret. O-Driscolus enim hyeme præcedenti navem Waterfordiensium centum tonnis vini onustam, in reditu è Lusitania vi tempestatis iactatam ac ægrè tandem ad portum Baltimorenssem delatam, mercatoribus, amicitix specie, terrarum conscendere allectis, contra pactum ceperat, mercatores & Lusitanos captivos detinuerat, & mercium maximam partem sibi & amicis distribuerat. Cives quidem paulò postea navem ipsam & captivos in ea repertos unà cum quatuor parte mercium, sub duce Dobin intercepterant & recuperarant : Sed jam ut cladem acceptam ulciscerentur, co-

ias hasce emiserunt, quæ ad insulam
Wishirican in sinu *Baltimorensi* primò
 accedentes, nullo repugnante, castro
 ibidem potitæ sunt. Hic quinque di-
 es moratus *Woodlocus*, prædia undi-
 que diripuit & incendit, ac castrum
 ipsum demum prosternavit. Inde ad
Inchepite insulam vicinam pervenit, ubi
 & *primarium O-Driscoli* castrum diruit.
 Inter alia postea, *Baltimoram* & regi-
 nem adjacentem ferro flammâque de-
 vastavit, ac deinde cum prædis opi-
 nis, & *primaria O-Driscoli* triremi,
 die *Parasceves*, *Waterfordiam* appu-
 iat.

Hæc domi.

In Anglia interim hoc anno, Hen-
 ricus Rex, metuens nè à majorum re-
 gione discessisse videretur, *Parlamen-*
 author fuit legem quam vocârunt
ex Articulorum sancienti, contra eos
 mirum qui veram & realem Corporis
 Christi præsentiam in Eucharistia, Eu-
 charistiam in una specie administratam,
 sacerdotum cœlibatum, vota castitatis
 post maturam deliberationem suscepta,
 istam privatam, & Auricularem con-
 fessionem impugnarent. Idem annus in
 otia abstulit *Margaretam* *Scotiæ* Re-
 ginam

ginam Regisque Henrici sororem, quæ
sepulta est ad Carthusianos, in opido
Joannis.

ANNO CHRISTI MDXL.

1540

SUB initium veris, ex Hibernia
revocatus in Angliam transfretavit
Leonardus Dom. Greius Hiberniæ De-
putatus, relicto Justitiario Guilielmo
Brereton ex Equestri dignitate. Greius
sequeuti sunt Jacobus Comes Ormonde
Hiberniæque summus Quæstor, Johan-
nes Allenus Cancellarius, Guilielmus
Brabazonus Proquæstor & Johann-
Traversius Eques auratus, unus è Con-
siliariis regiis, plerique noti Greii ad-
versarii. Greius, primo quidem ad-
ventu, à Rege gratiosè receptus est
eique die Pentecostes, gladium (præ-
more apud Reges usitato) præ-
lit. Atqui paulo postea, adversariorum
machinationibus, ruere cœpit, in arce
Londinensem conjicitur, ac læsæ Maj-
statis accusatio adversus eum instituitur.
De criminibus speciatim objectis & su-
cessu, postea suo loco dicemus.

In Hibernia interim, O-Brienus, O-Nealus, O-Donellus, & O-Connorus, potentioribus Hibernicæ originis Dynastis, foedus ineunt, ac communi consensu, Fouram locum ad conveniendum edicunt, tempusq; sub initium Julii, ut tanquam libertatis assertores, conjunctis viribus, Anglos tunc temporis adorirentur. De hisce pactionibus certior factus Breretonus, contractis copiis, ad numerum (uti fertur) 8000, in eos accitum erexit. Sed penè frustra sudatum. Hiberni enim suis viribus diffusi congressum declinarunt, hosteq; nondum conspecto abierunt. Utcunq; Breretonus oblatâ occasione usus, regiones Hibernorum vicinas, incendiis & depredationibus vastavit. Atque ita diffusa est tempestas ea quæ tam minaciter intonuit.

Amoto paulo post Breretono successit Antonius à S. Leodegario sive S. Leger Eques auratus, unus nobilium secretioris cameræ Regis, patriâ Cantianus, qui Deputatus à Rege constitutus 7 Julii, in Hiberniam mox missus est, & 25 ejusdem mensis, die S. Jacobi, Dublinii, in Ecclesia S. Trinitatis, muneri sui sacramentum, coram Senatu Regio,

Regio præstitit, id quod ei in hanc sententiam oblatum fuit: Jurabis quòd fideliter & verè servabis pro viribus tuis supremo Domino nostro Regi, in loco & authoritate Deputati & Gubernatoris hujus terræ & Domini Hiberniæ, Et speciatim quòd tueberis & defendes leges Dei & Christianæ Fidei, & quantum leges Regiæ permittent, consuetudines, jura, ceremonias & libertates sanctæ Ecclesiæ. Item pro viribus tuis, non solum conservabis pacem Regiam, inter subditos Regis, sed etiam tueberis officarios & Ministros Regios, in executione & administratione Justitiæ, Item defendes præsidia Regiæ, castra, dominia, populum & subditos hujus terræ, ac reprimes rebelles & inimicos Domini Regis. Non assenties damno vel exheredationi Regis, heredum aut successorum suorum, neque permittes jura Coronæ, ullo modo, destrui, sed, pro viribus tuis, destructionem impedies, Et si impedire non possis, Rem clare & expressè Regi significabis. Porro bonum & fidele consilium dabis, pro commodo Regis, ac consilium Regi reelabis & servabis; Ac omnia alia, ad conservationem hujus Domini Hiberniæ & pacis Populi, & ad administrationem

Justi-

Justitia pertinentia secundum leges regias,
& consuetudines terræ, pro viribus tuis,
facies & explebis. Sicut te adjuvet De-
us, omnes sancti, & SS. Evangelista.
Juramentum hætenus. Sed perga-
mus.

Ex Anglia Sentlegerus secum in Hi-
berniam duxit tres industrios *Commissio-*
narios, Thomam Walsheum nimirum,
unum è Baronibus Scaccarii Angliæ,
necnon Johannem Mynnum & Guiliel-
mum Cavendishum Ratiocinatores, (si-
ve ut vulgò dicimus *Auditores*), quorum
operâ, postea exacti possessionum Co-
ronæ Rotuli censuales facti sunt. Dux
aliæ Commissiones sive Delegationes
paulò antè in Hiberniam transmissæ
sunt, una Georgio Brouno Archiepis-
copo Dublinensi & Roberto Cowleio
Rotulorum Præfecto directæ, de Grei-
opibus quas in Hibernia reliquerat æsti-
mandis, & S. legero tradendis, ut pro
Regis voluntate disponderentur, altera,
Alleno Cancellario, Brabazono Pro-
curatori & jam dicto Cowleio, de an-
nuis stipendiis, cœnobiorum suppressio-
rum Monachis concedendis. Neque
successu caruit utraque Commissio. In-
terim verò, Breretonus Hiberniæ Ma-
ref-

rescallus constitutus, in Momoniam à Deputato missus est, ad iteratam submissionem Jacobi Comitis Desmondiae recipiendam, eumque secum Dublinium deducendum: Cæterum Kilkenniae, in itinere Limericum versus, in morbum incidit lethalem, quo, intra paucos dies, extinctus est, ejusque cadaver ibidem in Ecclesia S. Canici sepultum. Ad Comitem verò ipsum quod attinet, is post submissionem & agnitam Regi fidelitatem, Cahiræ ad Surium, 16 insequentis Januarii, coram Deputato & Senatu Regio, in gratiam denuò receptus est. Filium deinde Geraldum tradidit, ut pignori esset de futura fidelitate. Mi-
ro præterea privilegio quod Comites Desmondiae sibi asseruerant, de se, pro placito, absentandis à Parliamentis & opidis moenibus cinctis, per chartam renunciavit.

His diebus, Regis jussu procusi sunt novi nummi Hibernici, tam quatuor denariorum (quos *Coats* dicimus) quam duorum denariorum & unius denarii, singuli figuram Lyræ Hibernicæ in parte aversa exprimentes. Nummum majorem expressum hîc tibi exhibemus,

Mense

Mense deinde Novembri, Edicto prohibitum est, ne quis pecuniam eam in Angliam transferret, sub pœna non solum amissionis triplicis valoris pecuniæ sic exportatæ, sed mulctæ etiam pecuniariæ & in carcere detentionis.

Eodem anno Guilielmus Darcæus equestris ordinis, patriâ Midentis, jam senex in natali solo obiit, Hiberniæ ad tempus Proquæstor, vir prudens & eruditus, ac de Anglico nomine benè meritus. Scripsit is Anglicè tractatum de Hiberniæ Ruina, & causis ejusdem.

Fuit hic annus duabus nuptiis Henrico regi valdè infausus. In festo Epiphaniæ, Cromwelli præcipuè suasu, uxorem duxit Annam Guilielmi Cliviæ Ducis sororem, quæ post sex menses, ob nescio quam muliebrem impotentiam, repudiata est, ac matrimonium illud, in Parlamento, irritum
H adjudi-

adjudicatum. Avibus itidem sinistris,
 Rex quintam mox duxit uxorem, nempe
 Catharinam Howardam, Thomæ Norfol-
 ciæ Ducis, ex Edmundo fratre, neptim:
 Ea enim ante 18 menses in hoc matrimo-
 nio transactos, in Parlamento, lata lege,
 ob stuprum admissum, ad mortem damna-
 ta est, & in area arcis Londinensis, securi
 percussa, atq; unâ cum ea, Jana Domina
 Rupetortia, pœnam luit consimilem, ut
 conciliatrix.

A N N O C H R I S T I

M D X L I.

Multi Nobiles hoc anno Baronum & it.
 Vicecomitum titulos consequuti
 sunt. Edmundus Butlerus Armiger crea-
 tus est Baro Donboynæ Junii 11, quo eti-
 am tempore Bernardus sive Brienus fitz
Patrick fit Baro superioris Ossoriæ. Item
 Oliverus Plunketus Eques auratus fit Baro
 ro Louthæ Junii 15, & Guilielmus Bir-
 minghamus Eques itidem auratus, Baro
 Carbriz, in agro Kildariensi, Junii 17
 Porro Johannes Raufonus tum nuper Priu-
 or Hospitalis S. Johannis Hierosolymitanus
 in Hibernia factus est Vicecomes Clantarus

ris, fæ, ad vitam, 20 Junii, & Thomas Eustacius Baro Killcullinensis euectus ad honorem Vicecomitis Baltinglassæ, Junii die 29.

Interim Junii 13, Comitia Parliamentaria sub Sentlegero (tum nuper à Limerico reverso, ubi O-Brieno petenti conditiones quasdam temporis aptatas proposuerat) innata sunt Dublinii in quibus, Henricus Hiberniæ Rex declaratus est, & Hibernia Regni nomine insignita, cum antea Reges nostri Dominorum Hiberniæ non Regum titulo usi fuerint. *Sub priori tamen nomine, dicti Reges (uti verba sunt Statuti tunc editi) habuerunt omnimodam Regiam Jurisdictionem, potentiam, præheminentiam & auctoritatem Regalem, spectantem & pertinentem quoad Regalem statum & Majestatem Regis. Quandoquidem Regia Majestas & nobilissimum etiam sui Progenitores justè & rectè fuerunt sitz & de jure debuerunt esse Reges Hiberniæ, & itentia reputandi, accipiendi, nominandi et vocandi.* Ita Statutum. Hujus Statuti testis Biror, die Dominico proximè sequenti, in Barcclesia S. Patricii juxta Dublin, proclamatus est, & Londini in Anglia 23 infer Præuentis Januarii. Interfuerunt, Edicti promulgationi, ad S. Patricii, Sentlegentanus Prorex, Jacobus Comes Ormonia, Jacobus

cobus Comes Desmonia, cæterique Proceres trabeis Parlamentariis induti, ac multi alii viri primarii, tam Ecclesiastici quàm Seculares. Quo etiam die, publico Edicto Captivis, criminum quorundam fontibus, venia facta est. Epulas, Comoedias, & certamina ludicra quæ sequebantur, quid attinet dicere. In eodem Parlamento, jus & integra dispositio omnium Hiberniæ cœnobiorum, pro more in Statuto expresso, Regi confirmata est, qui prædia eorum & possessiones paulo postea, inter Proceres suos, aulicos & alios, reservatis sibi annuis quibusdam redditibus, distribuit. Tunc porro, ut modus præscriptus est de electionibus militum, civium & *Burgensium* ad secundum sive inferiorem Parlamenti Senatum, ita & modus etiam, de Justitiarum Hiberniæ electione, post obitum, resignationem, &c. cujusque præcedentis gubernatoris. Tum denique, (ut alia minoris notæ omittam) ager Midentis, quòd amplior esset quàm ut uno Vicecomite administrari posset, in duas partes divisus est, ejusque orientalis pars *Midia* nominata, occidentalis, *Westmidia*.

Non prætermittendum hîc Desmonium, ante initium hujus Parlamenti, Dublinium venisse, coram Prorege valdè supplicem

1541.
Institutio
modus
Parlamenti

se

se exhibuisse, submissionem conceptis verbis fecisse, & similiter etiam se in Anglia Regi ipsi præstiturum promississe. Et promissi certè fidem exolvit anno sequenti, ubi veniam impetravit, in gratiam à Rege receptus est, & benignè demum dimissus.

In Anglia porro Julii 28, Leonardus Dō. Greius proditionis reus factus & damnatus, ad locum ~~Lower-Hill~~ appellatum, si-
ve collem juxta arcem, deductus est, & securi ibidem publicè percussus. Supplicium constantiā planè admirabili pertulit. Criminationis hæc præcipua capita feruntur. Quòd dum Hiberniæ esset Deputatus Geraldum filium juniorem Geraldum nuper Comitis Kildariensis, suūque è sorore nepotem, hostem judicatum, aufugere permisisset, Quòd templum S. Patricii Duni profanasset, Quòd *Fergananim* O-Carollum & alios notos Rebelles fovisset, Et quòd quamplurimorum subditorum fidelium agros in comitatu Kilkennien-
si & alibi, quos amicos existimabat Comitis Ormonia, ex odio in Comitem, vastasset & diripisset. Hic fuit exitus Greii, cujus operā & consilio, Rex in rebus Hibernicis tam diū usus fuerat. Rectè Claudianus,

Desinat elatis quisquam confidere rebus.

Sed pergamus.

Sub finem Decembris, vel initium Januarii sequentis, Conus O-Nealus, cujus potentia Regi erat suspectior, amico suo veteri Comite Kildariae jam orbatus, Maynotham venit, ubi Sentlegerus Prorex tunc morabatur, eique demissimè se submitit, ac pollicitus est præterea se brevi in Angliam profecturum, seque suaque omnia Regi in manus traditurum. Nec promissio certè defuit, ut suo loco, in anno sequenti patebit.

Circa hæc tempora, cæteri penè omnes è potentioribus Hibernicæ originis se etiam Proregi submitserunt, & fidelitatem Regi debitam præstiterunt, O-Carollus scil. O-Morus, O-Mulloyus, O-Connor, O-Doymis, Mac-Mahonus, Magenisius, O-Donellus, O-Rourk, O-Flagherty, O-Relly, O-Melaghlin, Mac-Carty, O-Sullivanus, cum aliis nonnullis. Item, ex Nobilibus Anglicæ originis, Barrius, Rocheus, Birminghamus, ac qui se & majores suos Anglicæ fuisse stirpis profitebatur, *Mac-Guilin*. Pacta eorum & submissiones habentur in Libro rubro Concilii privati Hiberniæ.

His ita peractis, Prorex & Senatus Regius Edicta quædam constituunt, non usquequaque regulis Legum Anglicarum consonantia, sed temporario Regimini Hibernicæ gentis in Tuomonia & Conatia aptata, in quorum Procemio, facti ratio sic exprimitur: *Quia nondum sic sapiunt Leges & Jura, ut secundum ea jam immediate vivere aut regi possint.* Edictorum præcipua Capita fuerunt: uti Rex Henricus ab omnibus acciperetur & appellaretur Rex Hiberniæ, ut Archiepiscopi, & Episcopi in propriis suis dioccesibus, jurisdictionem exercere permitterentur, ut pueri non admitterentur ad Ecclesiasticas promotiones, ut rei homicidii & furti supra valorem unius solidi & duorum denariorum multam solverent 40 librarum, cujus una pars cederet Regi, altera, Dynastæ regionis, ac furti cujusq; infra dictum valorem, multam solverent trium librarum sex solidorum & octo denariorum, videlicet, 2. lib. 6. sol. & 8. den. Dynastæ, & 1. lib. Tanistæ, ut herus quisq; responfor esset pro famulis, & pater pro filiis, cum aliis, contra exactiones, tam ad alendos Equites & pedites levioris armaturæ *Kernos* dictos, quam ad bellum adversus vicinos gerendum. Ad lites deinde inter subdi-

tos decidendas, *Brehonorum* vice, Delegati constituuntur: In Conatia nempe, Archiepiscopus Tuamensis, Episcopus Clonfertensis, ac Ductores Wakelæus & Ovingtonus: In Momonia, Episcopi Waterfordiensis & Corcagiensis, ac Prætores Corcagiensis & Youghallensis: Ac in Ultonia denique, Archiepiscopus Armachanus & Baro Louthius. Ubi verò, propter litis difficultatem, vel litigantium pertinaciam, causam determinare non possent, res integra Proregis & Senatus iudicio relinquenda. Ad hæc, & Hibernorum submissiones, Lelandi illud in Cygnea sua Cantione, de Henrico VIII loquentis, referendum:

*Frañtos undique pœnitudo Iberos
Sylvestres donnit, suave Legis
Ferre & perdociuit jugum Britannæ:
Quæ Victoria comparanda magnis.*

Nunc Episcopos recensebimus. Ac primus dicetur Eugenius (nonnullis perperam Urbanus) Magenifius, à Paulo 3 Pontifice provifus Episcopus Dunensis & Connorensis, qui post agnitam Regi fidelitatem, Temporalibus restitutus est 24 Octobris, quo etiam die, Rolandus de Burgo

go Decanus Clonfert. à Papa itidem provisus Episcopus Clonfertenſis, poſt ſimilem ſubmiſſionem, regium obtinuit aſſenſum. Paulò antè (Julii nempe 14.) Richardus Ferallus Episcopus Ardachadenſis Abbas antea Granardenſis, temporalium ſedis ſuæ reſtitutionem obtinuit.

Hic etiam annus ſupremus erat Roderico Caſſidæo Archidiacono Clochoreniſi, Theologo, Medico, Canoniſtæ & Hiſtorico induſtrio, qui Patricio Culinò Episcopo Clochoreniſi in colligendis illius ſedis Antiquitatibus, operam olim navavit, & poſtea Annales quosdam breves Ultonienſes ſui temporis edidit. Hoc eodem denique anno, Henricus Rex Priorem & Conventum Eccleſiæ Cathedralis S. Trinitatis Dublinii in Decanum & Capitulum convertit, ac Robertum Caſtellum aliàs Painſwieum, ultimum loci Priorem, primum inſtituit Decanum. His priſtinas confirmavit poſſeſſiones & immunitates.

ANNO

ANNO CHRISTI
MDXLII.

CONUS (sive Conatius) O-Nealus Tir-
oëniæ Dynasta, hoc anno in Angli-
am trajecit, Hugone O-Cervalan Episco-
po Clochorensi & aliis comitatus, ubi Gre-
novici, Septembris 24, culpam demississi-
mè deprecatus est, nomen O-Neali renun-
ciavit, præ quo & Principis titulum de-
dignatus fuerat, & omnia sua Regi in ma-
nus tradidit. Ea verò, diplomate sub
magno Angliæ sigillo, dato Grenovici
Octobris primo, ut beneficiarius mox re-
cepit, unà cum titulo Comitis *Tir-Oën*.
Eodèmq; tempore, Matthæus filius falsè
creditus constitutus est Baro Dungan-
noni, ac consortium duo creati Equites
aurati, Dionysius Mac-Genis & Arthurus
Mac-Genis. Tum porrò Episcopus Clocho-
rensis diplomate regio confirmatus est, ac
singuli muneribus honorati. Pastorum
quibus subscripsit Comes hæc fuerunt Ca-
pita: uti nomen & titulum O-Neali re-
nunciaret, ut ille & clientes ejus uteren-
tur Anglicano vestitu, ut liberi eorum
discerent linguam Anglicanam, ut ædificatio-
nem

rent & agriculturam exercerent more Anglicano, & ut legibus Anglicanis se submitterent. His peractis, benignè à Rege dimissus est, & post reditum in Hiberniam, 7 nempe insequentis Maii, Regis mandato, admissus est in numerum Consiliariorum Regionum. Interim, Jacobus Comes Desmondus, prout promiserat, Dublinium venit, & impetratis Proregis litteris commendatitiis, Houtham progressus est, ac inde in Angliam transfretavit ad Regem, à quo, mense Augusto, post submissionem, in gratiam receptus est & muneribus honoratus; dein in numerum eorum brevi post cooptatus, qui Regi erant ab arcanis in Hibernia consiliis. Huic Edwardus VI munus postea contulit summi Hiberniæ Quæstoris. Hoc anno O-Birni agro Dubliniensi vicini submissè petierunt, ut eorum regio in Comitatus formam redigeretur. Sed sine successu expectato, quam ob causam, nescio.

Et ut viros ex Episcopali ordine comemorem, hoc eodem anno Georgius Cromerus Archiepiscopus Armachanus recessit Martii 16, cui successit, ad S. legeri rogatum, Georgius Doudallus, patriâ Houthianus, vir gravis & eruditus, ac in orationibus assiduus, ab Edwardo Staplecomendatus, Midentis,

Midenſi, & aliis Episcopis conſecratus, ſub initium Decembris 1543. Extant etiam- nūm Conſtitutiones ejus Eccleſiaſticae, in Concilio Provinciali Pontanæ, in Eccleſia S. Petri celebrato, anno 1553 promulgatæ. Nec omittendus, qui hoc etiam anno jam ſenio gravis mortalitatem explevit, Thomas Hurlæus Episcopus Imelaceniſis, magni nominis Canonista, & in Eccleſia ſua (ubi Collegium erexerat ſacerdotibus ſecularibus) ſepultus eſt. Succceſſit ei Æneas O-Hernan, aliàs Heſernan, aliquando Præceptor Hoſpitalis Aniæ. Novembris die 19, Thomas Butlerus Eques anratus, è familia Comitum Ormonia, creatus eſt Baro de *Cahir*.

A N N O C H R I S T I
M D X L I I I.

SUB initium æſtatis, duo magnæ potentia Nobiles, Maurus (ſive Mauritius) O-Brien, è veteribus Limerici Regibus prognatus, & Ulickus Bourkus, ſive de Burgo, qui & *Mac-William* dictus, poſt-quàm Proregi ſe demiffiſſimè ſubmiſſiſſent, ejus monitu, in Angliam transfretârunt, omniâque ſua Regiæ fidei ibi commendârunt,

runt, quæ tamen brevi postea, Julii nempe primo, Grenovici in Cantio, ubi Rex tunc degebat, diplomatibus, ut beneficiarii receperunt, unâ cum titulis Comitum. Nam Maurus tunc temporis solenni ritu creatus est Comes Tuomonix, & Ulickus, Clan-Richardi. Maurus etiam sub initium mensis insequentis, in Hiberniam reversus, in Senatum arcani concilii, Regis mandato, allectus est, Hunc Comitatus honorem (quod hîc non omittendum) is ad vitam tantum obtinuit; titulum autem Baronis de Inchequin, sibi & hæredibus masculis. Eodem etiam tempore, eundem Tuomonix titulum & honorem Rex contulit Donato O-Brien Concobari illius de quo supra diximus (ex Honora de Burgo) filio, *Habendum pro termino vitæ, immediate post mortem prædicti Mauri*, unâ cum dignitate Baronis de Ibrackan, sibi & hæredibus masculis. Comitum expensæ, à Rege, persolutæ sunt. Donatus verò (ut omnia hîc simul congeramus) eundem Comitatus honorem postea ab Edwardo Sexto, (7 nempe Januarii 1551) sibi & hæredibus masculis consequutus est, quo honore posterî ejus hodiè potiuntur. Nec dubitandum ex jam dictis submissionibus, titulis honorariis, & latifundiis concessis, bene-

beneficiario jure tenendis, Regiam auctoritatem aliquantum firmatam fuisse.

Eodem anno Gallorum Rex Franciscus, de bello ab Henrico Rege Angliæ sibi indicto, & foedere ejus cum Cæsare icto, ad se oppugnandum certior factus, nuntium in Hiberniam misit Theobaldum *de Bois*, ut pecunias & arma O-Donello promitteret, si bellum ibi contra Anglos gereret. Hunc conatum in nihilum recidisse certum: sed de causa nihil traditum reperi.

Novembris 19, Parliamentum quod, per prorogationes, annos jam duraverat duos & menses quinque, solutum est. Februarii insequentis 10, Sentlegerus Prorex in Angliam trajecit, relicto Guilielmo Brabazono regni Justitiario. Interim in Angliâ, Julii 12, Rex sextam duxit uxorem (ad Hamptonæ curiam) Catharinam Parram, Johannis Nevilli Baronis Latimeri viduam, quæ Regi postea superstes. Hisce diebus, duo nova Sigilla, Cancellariæ scil. & Scaccarii primum, alia deinde duo ad usum utriusque *Bancæ*, ob tituli Regii mutationem, in Hiberniam transmissa sunt. Fracta porro priora Sigilla in Angliam, pro more, remissa.

A N N O C H R I S T I
M D X L I V.

Bellum Gallo indixerat (ut antea retulimus) Henricus. Quapropter ad Gallicam expeditionem jubetur Brabazonus Justitiarius copias ex *Hibernia* emittere. Mandato Regio is accepto, misit quamprimum potuit, 700 pedites *Hibernicos*, sub ductu Poeri, Finglassi & Scurloci. Hi Londinum venientes exercitui Anglicano tunc parato conjuncti sunt. Copiæ universæ Caletum appellunt, sub initium Julii, ac Montrolium primò, licet frustra obfident, postea verò Boloniam, Henrici Regis jussu, (qui Julii 14, Caletum appulerat) admoventes, arcem eam obsidione eingunt, ac post duos menses deditioe capiunt. Deinde Rex ipse, Septembris 25, eam triumphantis more ingressus est. Tumque, postquam nempe Johanni Dudlao Vicecomiti Lisleio præfecturam opidi commisisset, reditum maturavit, & venito usus secundo, Doveriam trajecit, ac inde Londinum progressus, magnò omnium plausu receptus est. Interea Dom. Antonius Sentlegerus, à Rege factus jam ordinis

nis Georgiani Eques, & denuò Hiberniæ Prorex designatus, Dublinium appulit Augusti 11, ubi à Senatu populoq; splendide exceptus est, gladiumque, pro more, accepit. Statum regni is satis pacatum invenit, atque ad eam ita conservandam sedulo studuit. Nonnullos suspectos, ad fidem in Principem obstringendam, tam chirographos dare effecit, quàm obsides, unumq; & alterum turbulentum intercipi jussit, & in custodiam dari, ne in rebellionem prorumperent.

Eodem anno mortem obiit in ædibus suis, ad *Lough-reagh*; Ulickus de Burgo primus Comes Clan-Richardi, ab Hibernis cognominatus *Ni-gau*, quod è capitibus hostium in prælio occisorum, terrâ cooperitis, collem crexerat. Eo mortuo tumultus illicò exortus est in *Clan-Ricard*, inter competitores; ad quos pacandos, missi sunt à Prorege & Senatu Jacobus Comes Ormonix & alii, à quibus remedium maturè provisum fuit. Ulicko successit in comitatu, Richardus filius, cognomento Anglicus, quod in Anglia diù vixerat, qui admodum senex decessit sub Elizabetha Regina, postquàm variis molestiis, ob juniorum filiorum delicta, jactatus fuisset.

ANNO CHRISTI

MDXLV.

AD Henricum Regem, è Scotia anno superiore confugerat Matthæus Stuartus Levinix vel (ut vulgò loquimur) Lenoxix Comes, à quo perhonorificè receptus est. Ei porro Rex uxorem mox dedit Margaretam, suam è sorore natu majori Margareta neptim, virginem, in primo ætatis flore, formosam & modestam. Nunc verò cum litteris in Hiberniam eum misit, ad Sentlegerum Proregem, ut exercitus ibi conscriptus in Scotiam mitteretur, ad avitum ejus patrimonium ibi recuperandum. Die s. Michaëlis Dnblinium is venit, ac inde ad Prioratum sive Aulam de *Kilmainan*, tunc temporis Proregis habitationem, unico solùm milliari à Dublinio distantem, profectus est, ubi traditis Proregi litteris Regiis, honorificè tractatus est. Prorex deinde tam magnâ usus est celeritate, ut ante medium Novembris, è regionibus Dublinio vicinis milites 1500, sub ductu Johannis Traversii Equitis aurati tormentorum bellicorum præfecti, coegerit, quibus consimilem

milem numerum, è suis præsertim clientibus, adjecit Jacobus Comes Ormonia, qui & omnibus copiis, summo cum imperio, præfuit. Is, copiis hisce paulò postea navibus 28 impositis, Scotiam versus vela facit. Verùm hujus apparatus conatùm irritum reddidit Scotorum quorundam si-
ve levitas, siue, ab Hamiltoniorum facti-
one, oppressio, qui se arcem Dun-brito-
niam Levinio tradituros promiserant. Nam
in portu qui Dun-britonio castro vicinus
est, dum exscensionem parat, nullos ami-
cos, sed tam immensum exercitum ad con-
fligendum paratum vidit, ut cum eo con-
gredi tutum non fuerit. Quapropter,
communi omnium consensu, omisâ expe-
ditione, in Hiberniam protinùs reverti-
tur.

Circa idem tempus, dissidia indies glif-
cebant inter Carolum (sive *Cahir mac Art*)
Cavenachum de *Polmonty*, & Geraldum
mac Cahir de *Garochil*, viros in eo tractu
non parvi nominis, utròque Regionis dy-
nastiam sibi vendicante. Copias tandem
utérque colligit, & pugnae aleam subire
decernit. Communi itidem consensu, lo-
cus tempùsque ad confligendum constitui-
tur. Æquo Marte pugnatum. In pugna
cecidisse feruntur, ex parte Caroli, circi-
ter

ter 100, ac totidem ex parte Geraldii. Utcunque, Carolus (an verò ex pacto non comperi) dynastiam tunc solus occupavit. Is porro à Maria Regina, factus est postea Baro de *Balian*, ad vitam, Februarii 8 (stylo Anglicano) 1553. Sed unico tantum anno superstes, extinctus.

Hoc etiam, ex Anonymo illius temporis Chronographo, memoratu non indignum judico, quòd in tumulo quodam, in Ecclesia S. Trinitatis Dublinii, tunc aperto & demolito, præter anulos, calicem aureum & pontificalia, repertum est corpus cujusdam Episcopi, ante aliquot annorum centurias ibi sepultum, integrum tamen & incorruptum. Qualia fuerint veterum Europæorum unguenta & aromata, quibus condire solebant defunctorum corpora, à putredine servanda, disquirant alii. De veterum Ægyptiorum corporibus sepultis, unguentis & aromatibus olim conditis, è quibus Mumia (quam vocant) petitur, vide Augustini Kircheri Oedipum Ægyptiacum, tom. I. pag. 123 & 124. Item ex antiquioribus, Herodotum, in Euterpe. Hujus rei me mentio monet, ut similem adjiciam casum, de corpore Thomæ Greii Marchionis Dorsetii. Obiit is 10 Octobris 1530, & in Ecclesia collegiata

I 2 de

de *Astley*, apud Warwicenses in Anglia sepultus est. Cæterum anno post ejus obitum 78, ipsa Ecclesia corrui, ac dum parochiani novi cancelli fundamenta jacerent, crypta, quæ corpus Marchionis texit, aperta est, capulus fractus, & corpus ejus conditum, è linteis extractum, incorruptum inventum est, visumque intuentibus quasi recens sepultum.

Verum de his satis superque. Ad majora jam properamus.

A N N O C H R I S T I
M D X L V I.

DEcreverat sub hujus anni initium Sentlegerus Prorex Tributa quædam, ob Fiscus angustiam, subditis Hiberniæ imponere. Huic rei opposuit se Ormonius, tantoque cum ardore, ut tandem in ipsum Proregem prodicionis accusationem, ad Henricum Regem miserit. Nec sibi interim defuit Prorex: Nam & is quoque consimilem struxit accusationem, contra Ormonium. Hinc uterque in Angliam accersitur. Accersitus porro Allenus Cancellarius, qui accusationum materiam contra Proregem ubique jam conquissiverat.

Sentle-

Sentlegerus in locum suum (durante absentia) substituit denuò, nomine Justitiarum Hiberniæ Guilielmum Brabazonum Equitem auratum, qui muneris sui juramentum præstitit in Ecclesia Cathedrali S. Trinitatis Dublinii, Aprilis primo. Allenus succedit, nomine magni Sigilli Custodis, Thomas Cusacus Eques aut. tum Rotulorum Cancellariæ Præfectus. Accusationibus verò in Anglia postea coram Rege & Senatu auditis, ac objectis criminibus, post examen, levioribus repertis, Senatorum operâ Sentlegerus & Ormonius sibi mutuò reconciliati sunt, atque Sentlegerus, non ita diù post, in Hiberniam denuò missus est Prorex: Allenus verò (ambidexter inventus) in carcerem Fletensem conjectus est, & Cancellarii munere exactus. Tumque Allenus successor designatus est Richardus Readus, ex equestri ordine, quocum comitatus Prorex Dublinium apulit Decembris 16.

His & aliis collegis adjunctis, circa idem tempus, Regiâ autoritate, directâ est *Commissio*, ad resignationem opulentis Ecclesiæ S. Patricii juxta Dublin. (unius nempe è Cathedralibus Ecclesiis diœcesis Dubliniensis) cum fundis & possessionibus cunctis, à Decano & Capitulo recipiendam,

endam. Renitebatur in initio Capitulum, sed brevi postea succubuit, & 8 insequentis Januarii, ipsa resignatio facta est à Decano (Edwardo Balsneto) & Capitulo. Verum enim verò, has possessiones fisco Regio addictas, Ecclesiæ postea restituit Maria Regina, anno 1554, ac Decanum loci tunc constituit Thomam Leverusum, qui Episcopus brevi postea evasit Darenfis.

Nunc ut pergamus : Hoc anno (dum Prorex in Anglia moraretur) Brienus Baro superioris Ossoriæ filium suum Thaddæum, ob nescio quæ crimina ab eo perpetrata, captivum misit ad civitatem Dubliniensem, ubi auditus & ad mortem damnatus, ultimo supplicio affectus est. Æstate appetente, Jacobus Corrinus Episcopus Laonensis, ut secum (quod aiunt) habitaret, Episcopatu se abdicavit. Ejuranti successor designatus est à Rege Cornelius O-Dea, Mauri comitis Tuomonix Sacellanus.

1546

Sub eodem tempore, Patricius O-Morus & Brienus O-Connorus, ex Leixia & Ofalia, conjunctis viribus, in agrum Kildarensē irruunt : ubi, inter alia mala, Athyæ magnam partem incenderunt. Contra eos igitur copiis collectis, movet

inox

mox Brabazonus, ac in itinere, præsidio in castro Athyensi relicto, utrosque (O-Morum inquam & O-Connorum) proditores publico edicto declarat. Tumque in regiones eorum progressus, eas ferro & flammâ devastat. Speciatim in Ofalia propugnaculum ad *Dingen* ponit, hodiè *Philipsstown* vocamus, & O-Connorum, vicinorum ope, in Conatiam fugat. Hæ duæ regiones, Leixia nempe & Ofalia, unâ cum aliis vicinis, dictis *Slew marg*, *Irry* & *Glenmalery*, postea sub Philippo & Maria Rege & Regina Angliæ, anno 1557, in Parlamento Dublinii habito, à Thoma Radcliffe comite Suffexiæ Hiberniæque Prorege, fisco addictæ fuerunt. Sed hoc obiter. Nunc pergo.

Sub hujus anni curriculum, Henricus Rex ad sumptus suos in Hibernia sustinentos, rei nummarie inopiâ jam laborans, ex immensa pecunia quam in expeditionibus in Galliam & Scotiam absumpserat, necessitate compulsus, nummos æreos percuti curavit, eosque in Hibernia, Edicto promulgato, pro legali & proba moneta, passim recipi jussit.

Inter hæc, Octobris 28, mortem obit, in suburbio Civitatis Londinensis,

quod Holbornia nuncupatum est, in flore ætatis, Jacobus Butlerus Comes Ormonia & Ossoria, summus Hibernia Quæstor, idq; (uti fertur) ex veneno, à nescio quo cibo ejus infuso, in epulo quo à famulis suis exceptus fuerat.

Eodem mortis genere, perierunt tunc temporis Jacobus Whitus familiae ejus Dispensator, & famulorum prætereà 16. Comes sepultus est Londini, inter majores suos, in Ecclesia Hospitalis S. Thomæ *de Acres* : Atqui cor ejus, prout mandaverat, Kilkenniam in Hibernia delatum, ibidem in Ecclesia Cathedrali S. Canici, conditum est. Vir fuit fide erga principem intemeratâ. Successit in dignitate filius Thomas, cum vix 12 ætatis annum superâisset, factus postea ab Elizabetha Regina (post obitum sc. Jacobi Comitis Desmondia) summus Hibernia Quæstor, anno regni sui primo, quo munere, quoad vixit, potitus est, ac locum à majoribus traditum summo splendore summâque fide sustinuit.

Cæterum

Cæterum ut ad finem horum Anna-
 lium properemus : Sub initium De-
 cembris, Henricus Rex, pinguedine jam-
 dudum diffluens, pedibûsque æger, ex
 obstructo cruris suppurantis meatu, in
 febriculam incidit, quæ suis paulatim
 aucta incrementis, mortem tandem in-
 tulit, Westmonasterii, 28 die inse-
 quentis Januarii, cum regnâset annos
 37, menses 9, diésque 6, & vixisset
 annos 55, mensesque insuper 7, &
 dies 6. Corpus ejus, peractis, de
 more, funeris solennibus, Windesforæ,
 15 Februarii, in monumento, ex æ-
 re solido, nondum absoluto, quod ei
 destinaverat Cardinalis Wolfæus, con-
 ditum est. Princeps is fuit magnani-
 mus & munificus, summûsque littéra-
 torum virorum fautor ; procerus præ-
 terea, ac formâ eximiâ planèque Re-
 giâ, *in cujus maximo ingenio, (ver-
 ba sunt Camdeni) inerant confuso
 quodam temperamento, virtutes magnæ,
 & vitia non minora.*

Filius

Filius Edwardus, ejus nominis
Sextus, vix decennis successit, qui 20
insequentis Februarii, Westmonasterii,
solenni ritu, more majorum, unctus
est & coronatus. Posteriorum tempo-
rum historiam, aliorum diligentiae &
venae uberiori relinquimus.

F I N I S.

minis
i 20
terii,
ctus
mpo-
&